

Značaj izvoza za poslovanje društva Valoviti papir Dunapack d.o.o.

Habajec, Marko

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:014537>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

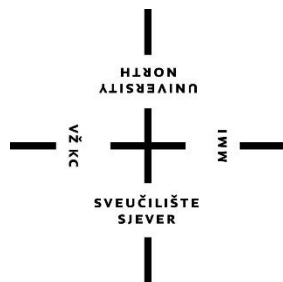
Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-23**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

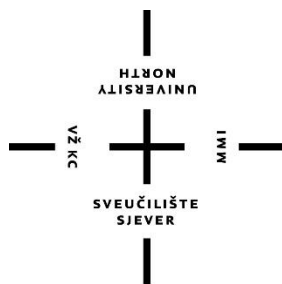
**Sveučilište
Sjever**

Završni rad br. 504/TGL/2021

**Značaj izvoza za poslovanje društva Valoviti papir
Dunapack d.o.o.**

Habajec Marko, 5447/601

Varaždin, listopad 2021. godine

Sveučilište Sjever

Tehnička i gospodarska logistika

Završni rad br. 504/TGL/2021

Značaj izvoza za poslovanje društva Valoviti papir Dunapack d.o.o.

Student

Habajec Marko, 5447/601

Mentor

dr.sc. Davor Grgurević

Varaždin, listopad 2021. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODJEL Odjel za logistiku i održivu mobilnost

STUDIJ preddiplomski stručni studij Tehnička i gospodarska logistika

PRISTUPNIK MARKO HABAJEĆ

JMBAG

DATUM

KOLEGIJ

GOSPODARSKA LOGISTIKA 4

NASLOV RADA ZNAČAJ IZVOZA ZA POSLOVANJE DRUŠTVA VALOVITI PAPIR DUNAPACK d.o.o.

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU THE IMPORTANCE OF EXPORTS FOR THE COMPANY VALOVITI PAPIR DUNAPACK d.o.o.

MENTOR DAVOR GRGUREVIĆ

ZVANJE

VIŠI PREDAVAČ

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. prof.dr.sc. KREŠIMIR BUNTAK, predsjednik povjerenstva

2. pred. PETRA TIŠLER, član povjerenstva

3. dr.sc. DAVOR GRGUREVIĆ, mentor

4. pred. BOJAN PREMUŽIĆ, zamjenski član

5.

Zadatak završnog rada

BROJ 504/TGL/2021

OPIS

U ovom završnom radu pozornost je stavljena na ulogu i značaj izvoza u poslovanju društva VALOVITI PAPIR DUNAPACK d.o.o..

- potrebno je obraditi svrhu i pojam izvoza, te ulogu carine u vanjskotrgovinskom poslovanju tj. u međunarodnoj razmjeni.
- pojasniti ulogu i značaja ambalaže.
- potrebno je pojasniti metode i tehnike vanjskotrgovinsko poslovanja, a u konkretnom slučaju obraditi jedan izvozni posao društva VALOVITI PAPIR DUNAPACK d.o.o..

ZADATAK URUČEN

14. 09. 2021.

POTPIS MENTORA

Predgovor

Prije svega, želim se zahvaliti mentoru, dr.sc. Davoru Grgureviću, na ukazanom strpljenju, podršci i pomoći kod pisanja završnog rada i prenesenog znanja tijekom studiranja.

Hvala tvrtki Valoviti papir Dunapack d.o.o. na ustupljenim podacima i materijalima korištenih u ovom radu, savjetima i bližeg upoznavanja drugih odjela osim samog odjela logistike.

Želim se zahvaliti i svim djelatnicima Sveučilišta Sjever, koji su mi kroz godine prenijeli znanje i njihovo iskustvo, te me pripremali za daljnji rad kroz život.

Hvala mojoj obitelji na strpljenju, pomoći i podršci kroz studiranje.

Sažetak

U ovom završnom radu detaljno se prikazuje uloga i značaj izvoza za društvo Valoviti papir Dunapack d.o.o. U radu je posvećena pažnja samom procesu izvoza općenito te razlozima zašto je bitan. Navedena je i pojašnjena dokumentacija koja se koristi prilikom izvoznog posla, pojašnjen je pojam carine i te razlozi zašto se roba carini te kolika je uloga i značaj ambalaže u poslovanju. Uz navedeno, pojašnjeni su transportni pariteti te njihova uloga u poslovanju.

Ključne riječi: izvoz, carina, transportni pariteti, ambalaža

Summary

This final work presents details of importance of exports for the company Valoviti papir Dunapack d.o.o. Attention is on export process general and why is he important. In work are listed and explained documentations for export job, term customs, why goods need to be customs, part and importance of packaging in business. With the listed, it will indicate international commercial terms and they part in business.

Key words: export, customs, international commercial terms, packaging

Popis korištenih kratica

CMR- kamionski tovarni list

FIATA- Međunarodni savez špediterskih udruženja (franc. Federation internationale des Associations de Transitaires et Assimiles)

SAD- Sjedinjene Američke Države

BDP- Bruto domaći proizvod

EU- Europska unija

TARIC- baza podataka svrstane robe u tarifnim brojevima

EORI- jedinstveni identifikacijski broj

CIM- željeznički tovarni list

EXW- Franko tvornica (eng. Ex works)

FCA- Franko prijevoznik (eng. Free carrier)

CPT- Vozarina plaćena do (eng. Carriage paid to)

CIP- Vozarina i osiguranje plaćeni do (eng. Carriage and insurance paid to)

DAP- Franko naznačeno mjesto (eng. Delivered at place)

DPU- Dostava i istovar do mjesta (eng. Delivered at place unloaded)

FAS- Franko bok broda (eng. Free on bord)

CFR- Cijena i vozarina do (eng. Cost and Freight)

CIF- Cijena, osiguranje vozarina (eng. Cost Insurance and Freight)

FMEA- analiza rizika (eng. Failure Mode and Effect Analysis)

NASA- Nacionalna aeronautička i svemirska administracija (eng. National Aeronautics and Space Administration)

AM- amerikan kutije

DC- štancane kutije

DCGL- štancane ljepljene kutije

CPMS- Corrugated Packaging Management System

IRF- podprogram CPMS-a

Sadržaj

1. Uvod.....	1
1.1. Problem i predmet istraživanja	1
1.2 Svrha i cilj istraživanja.....	1
1.3. Znanstvene metode	1
1.4. Hipoteza	1
1.5. Struktura završnog rada	1
2. Izvoz robe i carina.....	2
2.1. Carina i izvoz robe u treće zemlje.....	4
2.1. Izvozna dokumentacija	6
3. Špediterski poslovi.....	7
3.1. Vrste špedicije.....	7
3.1.1. Nacionalna špedicija	8
3.1.2. Međunarodna špedicija	8
3.2. Međunarodni savez špediterskih udruženja (FIATA).....	9
4. Transportni pariteti (Incoterms)	10
5. Ambalaža	14
6. Značaj i proces izvoza za poslovanje društva Valoviti papir Dunapack d.o.o.	17
6.1. Općenito o tvornici	17
6.2. Usporedba značaja izvoza u 2020. i 2021. godini	19
6.3. Narudžba kupca i potvrda narudžbenice	22
6.4. Proces pakiranja kartonske ambalaže	25
6.5. Proces skladištenja	28
6.6. Proces otpreme.....	30
7. Zaključak.....	32
8. LITERATURA	34

1. Uvod

1.1. Problem i predmet istraživanja

Predmet istraživanja ovog završnog rada temelji se na značaju izvoza za društvo Valoviti papir Dunapack d.o.o. Pozornost se stavlja na izvoznu dokumentaciju, postupak dobivanja kupca i njihove suradnje. Procesi postupka izvoza robe od proizvodnje pa do otpreme te po kojim paritetima se kartonska ambalaža otprema.

1.2 Svrha i cilj istraživanja

Svrha i cilj istraživanja u ovom završnom radu je istražiti značaj izvoza za društvo Valoviti papir Dunapack, istražiti procese izvoznog posla, prikazati omjere izvoza robe te prikazati dokumentaciju koja prati izvozni posao.

1.3. Znanstvene metode

U ovom završnom radu za teorijski dio rada korišteni su sekundarni izvori, odnosno korištene su informacije koje su dostupne na web stranicama te podaci iz knjiga, dok su za praktični dio korištene informacije stečene osobnim znanjem i iskustvom, intervjuima djelatnika u tvornici Valoviti papir Dunapack d.o.o. te podacima koji su mi se mogli ustupiti.

1.4. Hipoteza

Za društva kao što je Valoviti papir Dunapack d.o.o., vrlo je bitno izvoziti. Izvozom se povećava sposobnost, unaprjeđuje poslovanje društva, doprinosi unaprjeđenju konkurentnosti proizvoda te se povećava zarada.

1.5. Struktura završnog rada

Ovaj završni rad sastoji se od osam međusobno povezanih cjelina od kojih je prva uvod u kojem se objašnjava sama tema te o čemu se govori o radu i koje su metode korištene. Nakon uvoda slijedi cjelina koja govori općenito o izvozu i o poduzećima koja se bave vanjskotrgovinskim poslovanjem, o izvozu u Republici Hrvatskoj te o fazama izvoznog posla. Nakon izvoza, slijede pod cjeline koje govore o carini i izvozu u treće zemlje te o dokumentaciji u izvoznom poslu. Treća cjelina posvećena je špediciji te vrstama špedicije, a nakon nje slijedi četvrta cjelina u kojoj su pojašnjeni svi transportni pariteti. Nakon toga, u petoj cjelini govori se o ambalaži i njenoj ulozi te vrstama ambalaže. U šestoj cjelini dolazi praktični dio, odnosno značaj izvoza u Valovitom papiru Dunapack d.o.o. Kao sedma cjelina u radu nalazi se zaključak ovog završnog rada, a osmu cjelinu čini literatura koja je korištena prilikom pisanja rada.

2. Izvoz robe i carina

Izvoz robe je prodaja ili isporuka robe u inozemstvo ili obavljanje različitih usluga u korist drugih zemalja uz naplatu.[1] Izvoz označava količinu robe, dobara i usluga koje je država u stanju proizvesti i izvoziti u inozemstvo. Većina današnjih bogatih država kao što su Japan, SAD i Njemačka, stekle su bogatstvo kroz izvoz svojih proizvoda u inozemstvo. Povećanjem izvoza, zemlja povećava tržište za svoje proizvode i usluge te svoj proizvodni kapacitet i zaposlenost, a uvozom se povećava obujam opskrbe domaćeg tržišta po nižim cijenama te širenje asortimana što zemlja sama ne bi mogla proizvesti. Zemlje različitim mjerama potiču izvoz i proizvodnju za izvoz, posebice proizvodnju dobara u kojima imaju izgleda da proizvode uz relativno niže troškove. Također, ako je vrijednost izvoza veća od uvoza, razlika pridonosi povećanju BDP-a.

Vanjskotrgovinsko poduzeće može poslovati na više načina. Ukoliko poduzeće proizvodi robu ili ako kupuje robu od drugih domaćih proizvođača te ju izvozi inozemnom kupcu pri čemu poduzeće snosi sve rizike, ali mu i pripada sva korist od obavljenog posla, govorimo o poslovanju u svoje ime i za svoj račun. Prilikom poslovanja u svoje ime, a za tuđi račun, poduzeće je posrednik jer prodaje tuđu robu, no prema uvozniku je on nositelj posla, a korist od posla i sve rizike snosi domaći komitent, dok vanjskotrgovinsko poduzeće dobiva dogovorenu visinu provizije. Ako poduzeće zastupa svog nalogodavca te prodaje njegovu robu po njegovim eksportnim cijenama te od njih dobiva odgovarajuću proviziju, tada se govori o poslovanju u tuđe ime i za tuđi račun.[2]

Republika Hrvatska kao članica Europske unije, dio je unutarnjeg tržišta i Carinske unije. Unutarnje tržište EU funkcionira po načelu slobode kretanja robe bez graničnih kontrola, plaćanja carine i drugih davanja prilikom ulaska robe koja je proizvedena u EU iz jedne u drugu zemlju. Proces prodaje robe kupcu unutar EU, nazivamo otprema, a ne više izvoz.

Prilikom uvoza robe iz trećih zemalja, odnosno zemalja koje nisu članice EU, uvozna roba dobiva status kao i roba proizvedena u EU ako su ispunjeni svi propisani uvjeti za puštanje u slobodan promet. Kada se obave sve carinske formalnosti te se odobri puštanje robe u slobodan promet u jednoj zemlji EU, roba se može dalje kretati po svim ostalim zemljama EU.[3]

Kada dolazi do sklapanja inozemnog posla, izvršenje izvoznog posla može se podijeliti u tri faze, a to su pripremne radnje, ugovaranje posla i njegovo operativno izvršenje te zaključne radnje. Radnje do kojih dolazi u svakoj od navedenih faza, pobrojane su u tablici niže.

Tablica 1: Faze izvoznog posla

Pripremne radnje izvoznog posla	Operativno izvršenje izvoznog posla	Zaključne radnje izvoznog posla
<p>1. Određivanje vrste proizvoda koji su namijenjeni izvozu</p> <p>2. Pronalaženje domaćih proizvođača</p> <p>3. Pronalaženje inozemnih kupaca</p> <p>4. Upiti inozemnih kupaca</p> <p>5. Izrada terminskog plana</p> <p>6. Slanje upita domaćem proizvođaču</p> <p>7. Dobivanje ponude domaćeg proizvođača</p> <p>8. Slanje upita špediteru</p> <p>9. Dobivanje špediterovog pisanog odgovora</p> <p>10. Izrada pretkalkulacije izvoznog posla</p> <p>11. Traženje informacija o bonitetu inozemnog kupca</p> <p>12. Izrada ponude za inozemnog kupca</p> <p>13. Naknade korekcije komercijalno-financijskih uvjeta</p> <p>14. Izvoznikova definitivna ponuda inozemnom kupcu</p> <p>15. Prihvat ponude od strane inozemnog kupca</p> <p>16. Potvrđivanje narudžbe inozemnom kupcu</p> <p>17. Sklapanje kupoprodajnog ugovora između izvoznika i inozemnog kupca</p> <p>18. Osiguranje naplate od inozemnog kupca</p>	<p>1. Obavijest domaćem komitentu da je ugovor sklopljen</p> <p>2. Dostava naloga špediteru</p> <p>3. Potvrda primitka naloga od strane špeditera</p> <p>4. Obavijest komitenta da je roba spremna za isporuku</p> <p>5. Obavijest špeditera da je ugovorio prijevoz</p> <p>6. Dostava svih dokumenata špediteru radi carinjenja</p> <p>7. Izvozno carinjenje robe</p> <p>8. Otprema robe u inozemstvo</p> <p>9. Preuzimanje robe od strane inozemnog kupca</p> <p>10. Obavijest inozemnog kupca izvozniku da je zaprimio robu</p> <p>11. Pismo zahvale izvoznika prema inozemnom kupcu</p>	<p>1. Dostava svih dokumenata od strane špeditera izvozniku</p> <p>2. Dopis inozemnom kupcu da mu je roba otpremljena</p> <p>3. Dostava izvozne dokumentacije izvoznikovoju poslovnoj banci</p> <p>4. Obavijest banke izvozniku o deviznom priljevu</p> <p>5. Izrada definitivne kalkulacije izvoznog posla</p> <p>6. Isplata prema špediteru</p> <p>7. Primitak računa domaćeg komitenta</p> <p>8. Izvoznikov nalog banci za raspored isplate deviznog priljeva</p> <p>9. Izrada Kontrolnika izvoza</p> <p>10. Evidencija izvršenog izvoznog posla</p> <p>11. Dopis domaćem komitentu uz zahvalu</p> <p>12. Računovodstveno praćenje izvoza</p> <p>13. Analiza rezultata izvoznog posla i vlastite zarade</p> <p>14. Arhiviranje dokumentacije izvoznog posla</p>

Izvor: Andrijačić I., Poslovanje u vanjskoj trgovini, 2010. godina, Zagreb, str. 253-256

2.1. Carina i izvoz robe u treće zemlje

Carina je oblik posebnog poreza koji se plaća kada roba za koju se naplaćuje carina prelazi carinsku granicu. Carina je državni prihod, a plaćaju je svi koji uvoze robu koja se carini, a može se reći kako je to sredstvo zaštite domaćeg gospodarstva te domaće proizvodnje. Postoji više vrsta carina kao što su uvozne, izvozne, tranzitne, zaštitne, fiskalne, prohibitivne, carine na vrijednost uvezene robe, specifične carine, kombinirane, autonomne, ugovorne ili konvencionalne carine, preferencijalne, diferencijalne, efektivne, neefektivne, carine prema vrsti robe, antidempinške, konsolidirane, primažne, carine po jedinici mjere. Kako je u ovom radu riječ o izvozu, objasniti će se izvozne carine. Izvozne carine se obračunavaju i naplaćuju za izvezenu robu za koju je propisano da podliježe plaćanju carinskih pristojbi. Njena svrha je otežati izvoz robe koje nedostaje na domaćem tržištu. Ovakva vrsta carine se rijetko koristi jer većina zemalja teži povećanju izvoza te u tom slučaju izvozne carine djeluju destimulativno za izvoznike. [2]

Ako se roba izvozi u treće zemlje, carinu određuje zemlja u koju izvozite, a ovisi o vrsti i vrijednosti robe te njenom podrijetlu. Informacije o primjeni tarifnih i drugih trgovinskih mjera u EU dostupne su kroz aplikaciju Integrirani sustav za upravljanje tarifom.

Podaci o robi koja se izvozi navode se na carinskoj deklaraciji koja se prije otpreme, odnosno prije nego što se roba iznese iz carinskog područja popunjava propisanim šifriranim oznakama navedenim u TARIC bazi te se podnosi elektronskim putem nadležnom carinskom uredu. TARIC je dnevno ažurirana baza podataka u koju se roba svrstava u odgovarajuće tarifne brojeve kako bi se omogućila ispravna identifikacija i opis robe. Izvoznju deklaraciju potrebno je podnijeti i u slučaju indirektnog izvoza, odnosno ako se roba prije izlaska iz carinskog područja kreće kroz drugu zemlju članicu EU. [3]

Slika 1: Hrvatska TARIC aplikacija

The screenshot shows the 'Obračun davanja' (Calculation of duties) form in the Hrvatska TARIC application. The interface is in Croatian and includes a sidebar with navigation options like 'Tarifa', 'Tarifni kalkulator', and 'Preuzimanje podataka'. The main form contains various input fields for customs data, including 'Šifra robe' (Goods code), 'Bruto masa' (Gross weight), 'Carinska vrijednost' (Customs value), and 'Zemlja podrijetla' (Country of origin). A 'Pošalj' button is visible at the bottom.

Izvor: <https://taric.carina.hr/index.do> : 27.09.2021.

Da bismo mogli podnijeti carinsku deklaraciju, potrebno je imati EORI broj. To je jedinstveni identifikacijski broj koji izdaje Carinska uprava, a potreban je prilikom poslovanja s trećim zemljama. Valjanost EORI broja može se provjeriti na stranicama Europske komisije. Također, potrebno je imati i licencu Carinske uprave za elektronsko podnošenje carinskih deklaracija.

Nakon što se provede carinski postupak, roba se upućuje carinskom uredu preko kojeg napušta carinsko područje EU, a obavijest o tome šalje se elektronskim putem podnosiocu deklaracije te nadležnom izvoznom carinskom uredu.

Hrvatska, kao članica EU, ima ugovore s određenim trećim zemljama o slobodnoj trgovini. Tim ugovorima se omogućuje primjena nulte ili snižene stope carine prilikom uvoza u te zemlje. Potrebno je prilikom izvoza dokazati EU povlašteno podrijetlo robe. Povlastice u zemlji uvoza priznaju se uz prilaganje potvrde o prometu robe EUR-1 koja je ovjerena od strane carinskih organa zemlje članice ili temeljem dokaza o podrijetlu u obliku teksta izjave na računu. Ako se izvozi roba s dokazom o podrijetlu koja je proizvedena u unutarnjoj proizvodnji, potrebno je platiti carinu na materijale bez podrijetla koji su se koristili u procesu proizvodnje.

Ukoliko se izvozi ili uvozi roba iz područja s kojim EU nema Ugovor o slobodnoj trgovini, uz određene uvjete moguće je oslobođenje plaćanje carina u sljedećim situacijama:

- Privremeni izvoz- ako se izvozi robe u određene svrhe na određeno vrijeme (npr. izvoze se slike na izložbu)
- Unutarnja proizvodnja- roba se uvozi u EU, prerađuje se te se izvozi izvan EU
- Vanjska proizvodnja- roba koja se privremeno izvozi izvan EU (npr. na popravak)

- Carinsko skladištenje- skladištenje robe bez plaćanja carine i poreza prije puštanja u slobodan promet
- Oslobođenje od plaćanja carinskih pristojbi- roba koja promovira kulturu
- Carinske suspenzije i carinske kvote- za sirovine, dijelove i poluproizvode koji se ugrađuju u konačne proizvode
- Oslobođenje od plaćanja carine za vraćenu robu koja se ponovo uvozi
- Oslobođenje od plaćanja carine- za krajnju upotrebu uz odobrenje carinskih organa za određene vrste robe (npr. sir ili riba). [3]

2.1. Izvozna dokumentacija

Za robu koja se izvozi potrebno je sastaviti i potrebnu popratnu dokumentaciju. U slučaju otpreme u zemlju koja je također članica EU, potrebno je priložiti račun i listu pakiranja.

U slučaju izvoza u treće zemlje, uz robu trebaju biti priloženi sljedeći dokumenti:

- Jedinstvena carinska deklaracija- obvezna pri izvozu i uvozu bilo koje robe na propisanom obrascu
- Dispozicija otpremniku- dokument kojim nalogodavac nalaže otpremniku da ga zastupa u carinskom postupku
- Lista pakiranja- popis svih pojedinačnih komada i vrsta ambalaže po brojevima, oznakama i težini
- Račun ili faktura- predstavlja pravo vlasništva nad kupljenom i plaćenom robom
- Tovarni list za prijevoz robe- kamionski tovarni list CMR, željeznički tovarni list CIM, teretnica u pomorskom prijevozu
- Potvrda o ne preferencijalnom podrijetlu robe- izdaje se ukoliko zemlja uvoza to traži.

Ukoliko se primjenjuje jedan od ugovora o slobodnoj trgovini, potrebni dokumenti su još:

- Dokaz o preferencijalnom podrijetlu robe- potvrda EUR-1
- Izjava proizvođača o podrijetlu robe uz EUR-1
- Izjava o podrijetlu na račun pošiljke vrijednosti do 6.000,00 EUR-a
- Izjava o podrijetlu robe uz izjavu na računu. [3]

3. Špediterski poslovi

Razvitkom robnog prometa i kupoprodaje na daljinu razvija se otpremništvo ili špedicija. Otpremnik ili špediter je pravna osoba koja na temelju naloga, ili dispozicije svog komitenta, odnosno nalogodavca, organizira otpremu ili dopremu robe. Špediter najčešće u svoje ime i za svoj račun stupa u poslovne odnose sa svim sudionicima transportnog lanca.

Kao definiciju međunarodnog klasičnog špeditera možemo reći kako je to privrednik, pravna ili fizička osoba koja je registrirana za obavljanje vanjskotrgovinskih poslova te osoba koja isključivo i u obliku stalnog zanimanja u svoje ime i za tuđi račun (komisionar), u tuđe ime i za tuđi račun (agent) i u svoje ime i za svoj račun (samostalni privrednik) sklapa ugovore potrebne za organizaciju otpreme (izvoza), dopreme (uvoza) i provoza (tranzita) robe svojih nalogodavatelja. Obavlja i druge propisane ili uobičajene specijalne, sporedne poslove koji su u vezi s otpremom, dopremom ili provoza robe.

Osim pojma špediter, u špedicijskim poslovima susrećemo se i s pojmovima međušpediter i podšpediter. Međušpediter je osoba na koju je glavni špediter prenio djelomično izvršenje posla, a podšpediter je osoba na koju je glavni špediter prenio izvršenje cijelog špediterskog posla.

Međunarodna klasična špedicija kao znanost je skup interdisciplinarnih i multidiscipliniranih znanja koja proučavaju i primjenjuju zakonitosti brojnih i složenih vanjskotrgovinskih i prometnih aktivnosti koje omogućuju otpremu robe iz vlastite države u strane zemlje (izvozna špedicija), dopremu robe iz stranih zemalja u svoju državu (uvozna špedicija) i prijevoz robe između stranih zemalja preko vlastite države (provozna ili tranzitna špedicija). [4]

3.1. Vrste špedicije

S obzirom na obujam posla špeditera te raznovrsnost samog posla, posebno prilikom poslova međunarodne špedicije, dolazi do podjele rada i specijalizacije. Gotovo je nemoguće baviti se svim oblicima i vrstama špediterske djelatnosti, stoga je najekonomičnije i najrentabilnije specijalizirati se u određenoj špediterskoj djelatnosti.

U literaturi se spominje više kriterija prema kojima se razlikuju špediteri, a to su: [5]

- Teritorijalni djelokrug poslovanja- nacionalna i međunarodna špedicija
- Osnovno obilježje poslovanje- pomorska, cestovna, željeznička, zračna, riječna itd.
- Obujam poslovanja- velika, mala i srednja špediterska poduzeća
- Najčešće korišteno prijevozno sredstvo- pomorska, cestovna, željeznička, riječna, zrakoplovna špedicija

- Vrste prijevoza- brzovodna, sporovodna, ekspresna, vagoniska, komadna, masovna
- Predmeti otpreme- špedicija generalnih tereta, živih životinja, kemijskih proizvoda, kontejnera, špedicija industrijskih proizvoda itd.

3.1.1. Nacionalna špedicija

Nacionalna špedicija je specijalizirana gospodarska djelatnost koja obuhvaća skup specifičnih poslova, funkcija, operacija i pravila koje omogućuju otpremu i dopremu nalogodavateljeve robe unutar granica jedne države u pravilu nacionalnim prijevoznim sredstvima.

3.1.2. Međunarodna špedicija

Međunarodna špedicija mlađa je od nacionalne špedicije i ima veliko privredno i društveno značenje za svaku nacionalnu privredu. U većini zemalja međunarodna špedicija, odnosno 95% ukupnih poslova izvoza, uvoza i tranzita obavlja se putem specijaliziranih špediterskih poduzeća. Međunarodna špedicija obavlja poslove organiziranja transporta preko granica države sa svim pravima i obvezama te na taj način predstavlja poveznicu između nalogodavca i prijevoznika.

Poslovi u međunarodnoj špediciji naplaćuju se u cijeni transporta sa svojom maržom.

Raznovrsnost u međunarodnoj špedicijskoj djelatnosti dovela je do podjele i specijalizacije međunarodne špedicije. Jedan od razloga podjele je i izražena konkurencija te sve veći zahtjevi nalogodavaca.

Tako se međunarodna špedicija dijeli na 3 vrste:

- Lučka (pomorska) špedicija

Lučka špedicija bavi se organiziranjem opreme i dopreme robe pomorskim prijevoznim sredstvima. Poslove lučke špedicije obavljaju lučki špediteri. S obzirom na to da se oko 75% svjetske trgovine odvija putem mora, lučka špedicija smatra se najznačajnijom špedicijom među glavnim vrstama špedicije. Glavni razlozi za navedenu su da je more najjeftiniji prijevozni put (cijena po toni tereta je do 50% niža nego u cestovnom i željezničkom prometu) te more ima monopolski položaj u prometnom putu, odnosno ono omogućava veći i obujniji robni promet među kontinentima.

- Kontinentalna špedicija

Kontinentalna špedicija je špedicija koja se bavi organizacijom otpreme i dopreme robe kopnenim prijevoznim putevima, a može se podijeliti na željezničku, riječko-kanalsku-jezersku, cestovnu i zračnu špediciju. Poslove kontinentalne špedicije obavljaju kontinentalni špediteri.

- Granična špedicija

Granična špedicija je specijalizirana djelatnost koja se pretežno bavi carinskim poslovima oko otpreme izvozne, dopreme uvozne i tranzitne robe te drugim poslovima koji su u vezi s prelaskom robe preko državne granice. Poslove granične špedicije obavljaju granični špediteri. Granični špediteri obavljaju svoje specifične poslove u okviru špediterske djelatnosti po nalogu i za račun drugih koji na graničnom prijelazu nemaju svoje vlastite poslovnice. Granični špediteri obavljaju svoje poslove na granici, najčešće u sjedištu granične carinarnice. [5]

3.2. Međunarodni savez špediterskih udruženja (FIATA)

FIATA (Federation internationale des Associations de Transitaires et Assimiles) je međunarodni savez špediterskih udruženja osnovan u Beču 31. svibnja 1926. godine od strane međunarodnih špeditera. Sjedište FIATA-e je u Zürichu. Glavni zadatak organizacije je da unapređuje špeditersku djelatnost u svijetu te da sudjeluje u radu drugih međunarodnih organizacija pri donošenju različitih međunarodnih konvencija i dokumenta koji mogu utjecati na prijevoz robe i pružanje špediterskih usluga. [6]

4. Transportni pariteti (Incoterms)

Transportni pariteti su jedan od načina reguliranja međusobnih odnosa između kupca i prodavatelja prilikom ugovaranja uvoznog ili izvoznog posla. Oni utvrđuju odnose kao i što pojašnjavaju odnose između kupca i prodavatelja prilikom ugovaranja transportnog posla kao i kod izvršenja istog. Kao pomoć kupcu i prodavatelju, Međunarodna trgovačka komora sastavila je transportne paritete temeljem kojih se definiraju odnosi i obveze, a dodijeljen im je i naziv Incoterms.

U transportnim paritetima uvrštene su najčešće korištene obveze koje preuzima kupac i prodavatelj te je na popisu 11 različitih transportnih pariteta od kojih se neki koriste isključivo u prometu na vodi, a neki isključivo u kopnenom prijevozu. Svaki paritet sadrži opis rizika, obveze i troškova. Rizici su vezani uz aktivnosti koji provodi kupac i prodavatelj. Razina rizika ovisi o dužini transportnog puta, a što je transportni put duži, rizici su veći. Potrebno je točno definirati obveze prilikom ugovaranja uvoznog ili izvoznog posla budući da one determiniraju rizike i troškove. Troškovi koje kupac ili prodavatelj ima, determinirani su razinom rizika kao i obvezama koje preuzimaju. Što su rizici i obveze veće, to su veći i troškovi.

Prilikom ugovaranja uvoznog ili izvoznog posla, cilj je smanjiti rizike koji se mogu javiti prilikom organizacije transporta. Smanjenje rizika potrebno je dogovoriti s kupcem ili prodavateljem jer se ne smije dogoditi da sav rizik i trošak snosi jedna strana. Osim što se prebacivanje svih rizika na drugu stranu smatra ne etičnim, isto može drugu stranu dovesti do visokih troškova što dovodi u pitanje i samu isplativost organizacije takvog posla. Prilikom sagledavanja troškova, ne uzima se u obzir samo financijski trošak već i vremenski, odnosno koliko organizacija vremena potroši na planiranje uvoznog ili izvoznog posla.

Prilikom odabira transportnog pariteta, potrebno je voditi računa o mogućnosti kombinacije različitih modova transporta kako bi se organizirao posao prijevoza. Sam prijevoz ovisi i o vrsti robe, dimenzijama tereta i kvarljivosti robe. [3]

Transportni pariteti sadrže tri slovne znamenke, a svaki od pariteta opisan je u daljnjem tekstu.

Tablica 2: INCOTERMS skraćenice i prijevod

Skraćenica transportnog pariteta	Originalna oznaka	Prijevod
EXW	Ex works	Franko tvornica
FCA	Free carrier	Franko prijevoznik
CPT	Carriage paid to	Vozarina plaćena do
CIP	Carriage and Insurance Paid To	Vozarina i osiguranje plaćeni do
DAP	Delivered at Place	Franko naznačeno mjesto
DPU	Delivered at Place Unloaded	Dostava i istovar do mjesta
FAS	Free Alongside Ship	Franko bok broda
FOB	Free On Board	Franko ograda broda
CFR	Cost and Freight	Cijena i vozarina do
CIF	Cost Insurance and Freight	Cijena, osiguranje vozarina

Izvor: Prijevoz i carina- Podrška izvozu, Hrvatska banka za obnovu i razvitak, 26.08.2021., dostupno na: <https://izvoz.hbor.hr/izvozni-vodic/prijevoz-i-carina/>

Vrste transportnih pariteta:

- EXW – Franko tvornica

Franko tvornica je transportni paritet u kojem je prodavatelj obavezan osigurati prostor na kojem će se teret smjestiti kao i dostaviti teret u dogovoreni prostor. Nakon što prodavatelj smjesti teret na dogovoreni prostor, njegova odgovornost za teret prestaje. Sve ostale obveze za transport i organizaciju transporta su kupčeve. Ovaj paritet primjenjiv je u svim transportnim modovima, odnosno može se upotrebljavati u vodenom, kopnenom i zračnom prijevozu. EXW transportni paritet najmanje je povoljan za kupca s obzirom da on organizira i snosi troškove za transport, a istovremeno je najpovoljniji za prodavatelja s obzirom na to da nema većih odgovornosti.

- FCA- Franko prijevoznik

Franko prijevoznik je transportni paritet u kojem prodavatelj transportira robu do dogovorenog mjesta (skladište ili neki drugi objekt) u kojem će kupac preuzeti proizvod. Ovaj transportni paritet može se koristiti u svim modovima transporta, odnosno u kopnenom, vodnom i zračnom prometu. Definiranje mjesta dostave preporučuje se konsenzusom, odnosno obostranim dogovorom kako bi se postigla optimalna razina rizika. U ovom paritetu prodavatelj može osigurati svu potrebnu

dokumentaciju za uvoz ili izvoz, no nije to dužan učiniti. Uz to, prodavatelj nije dužan platiti transfer robe kroz treće zemlje. U FCA paritetu povećavaju se rizici i troškovi za prodavatelja, s obzirom na to da mora transportirati robu do dogovorenog mjesta, dok se za kupca trošak i rizik smanjuju.

- CPT- Vozarina plaćena do

U CPT transportnom paritetu prodavatelj mora platiti vozarinu te transportirati robu do točno definirane lokacije ili ju predati točno definiranoj osobi koja će nastaviti s transportom. Nakon što prodavatelj preda robu osobi ili organizaciji koja ju prevozi do kupca, on više nije odgovoran za robu. Ovaj transportni paritet može se koristiti u svim modovima transporta. Troškovi u CPT transportnom paritetu mnogo su veći za prodavatelja s obzirom na to da prodavatelj snosi troškove transporta do određenog mjesta.

- DAP- Dostava do mjesta

Dostava do dogovorenog mjesta je transportni paritet u kojem se roba dostavlja do određene lokacije, a prodavatelj snosi sav rizik koji može nastati prilikom dostave što može značiti dodatne troškove za razliku od CPT transportnog pariteta. Trošak istovara te povezani rizik za istovar snosi kupac.

- DPU- Dostava i iskrcaj

DPU paritet od prodavatelja zahtjeva dostavu robe do dogovorenog mjesta te iskrcaj robe o svom trošku. Također, prodavatelj snosi sav rizik za transport i iskrcaj robe. Prodavatelj snosi sve troškove osim plaćanja uvoznog carinjenja koje plaća uvoznik. DPU transportni paritet primjenjiv je za sve modove transporta.

- DDP- Transport do uključujući carine

DDP transportni paritet podrazumijeva da prodavatelj transportira robu do mjesta kojeg je odredio kupac, provede uvozno carinjenje te preda kupcu robu spremnu za daljnje korištenje. DDP paritet potpunu odgovornost za transport smješta na prodavatelja. Također, DDP paritet može se koristiti u svim modovima transporta.

- CIP- Transport i osiguranje

CIP transportni paritet podrazumijeva da kupac preuzima sav rizik povezan za transport, dok prodavatelj ima obaveze osiguranja robe koja se nalazi u transportu u vrijednosti ugovaranja police 10% od ukupne vrijednosti robe. CIP paritet primjenjuje se u prijevozu na vodi.

- FAS- Franko uz bok broda

FAS transportni paritet koristi se u vodnom transportu. Prodavatelj u ovom paritetu ima obvezu dostaviti robu u luku na mjesto ukrcanja uz bok broda nakon čega njegova odgovornost prestaje. Kupac ima obavezu daljnje organizacije transporta od mjesta gdje ju prodavatelj ostavi do skladišta ili mjesta potrošnje. Kupac ujedno snosi i sve rizike.

- FOB- Franko brod

FOB transportni paritet koristi se u vodnom transportu. Prodavatelj dostavlja robu na sam brod te ju ukrcava na njega. Nakon što je roba ukrcana na brod, prodavateljeva odgovornost prestaje. Također, prodavatelj je dužan osigurati dokumentaciju za nesmetano izvozno carinjenje. Kupac mora osigurati brod i transport robe od luke gdje je roba ukrcana do mjesta gdje se roba iskrcava.

- CFR- Trošak transporta

CFR transportni paritet podrazumijeva da prodavatelj snosi sve troškove transporta do pristaništa na strani kupca nakon čega kupac preuzima robu i sve troškove koji nastaju nakon preuzimanja robe. Prodavatelj nije odgovoran u kakvom će stanju roba stići do luke iskrcanja na strani kupca, ali je odgovoran transportirati i ukrcati teret i snositi sav rizik uz te operacije.

- CIF- Transport i osiguranje

CIF transportni paritet podrazumijeva da prodavatelj ima obvezu dostaviti robu kupca u luku ukrcanja, organizirati transport do luke ukrcanja kao i osigurati robu prilikom transporta brodom do kupca, odnosno luke iskrcanja. Međutim, rizik nakon što je roba ukrcana na brod preuzima kupac. Razlika između CFR pariteta i CIF pariteta je što u CIF paritetu prodavatelj je dužan osigurati robu koja se prevozi brodom. [3]

5. Ambalaža

Sve što kupimo na tržištu dolazi u nekoj vrsti ambalaže. Osim što ima zaštitnu funkciju proizvoda te treba biti funkcionalna, važno je da bude inovativna, lagana za rukovanje, atraktivna te privlačna kupcu. Uspjeh samog proizvoda na tržištu uvelike ovisi o ambalaži.

Postojanje same ambalaže seže daleko u povijest zbog potrebe čovjeka da uskladišti, prenosi i očuva hranu. Pretpostavka je da su se kao prvi materijali za ambalažu koristili slama, koža te sve što je čovjek mogao naći u prirodi. Pisanim dokumentima saznalo se da su se drvene bačve za vino koristile 2800 godina prije nove ere, a oko 530 godina prije nove ere počeli su se koristiti ćupovi za skladištenje ulja, vode i vina. Egipćani i Feničani počeli su koristiti staklene boce oko 300.-400. godina prije nove ere.

U SAD-u je započela proizvodnja metalnih kutija (limenki) 1817. godine, a prve metalne tube počele su se koristiti 1841. godine, dok su se prve staklene boce pojavile 1884. godine. Također, u to vrijeme javlja se i transportna ambalaža od valovitog kartona.

Početak korištenja plastične ambalaže veže se uz 1925. godinu i otkriće polistirena. U drugoj polovici 20. stoljeća najintenzivniji je razvoj plastične ambalaže.

Ambalaža je svaki proizvod koji se koristi za držanje, zaštitu, rukovanje i isporuku robe. Dijelimo ju na primarnu, sekundarnu i tercijarnu ambalažu.

Primarna ambalaža podrazumijeva sve što je u direktnom kontaktu s proizvodom.

Sekundarna ambalaža podrazumijeva grupno pakiranje koje sadrži više pojedinačno pakiranih proizvoda.

Tercijarna ambalaža podrazumijeva sve ono što pomaže pri transportu i manipulaciji proizvodom (stretch folije, drveni kontejneri, palete).

Ambalaža ima više funkcija, a to su zaštitna, skladišno transportna, prodajna i uporabna funkcija. Zaštitna funkcija ambalaže je da štiti proizvod od vanjskih utjecaja i rasipanja. Skladišno transportna funkcija je da ambalaža bude jednostavna i praktična kako bi bila što učinkovitija u transportu. Prodajna funkcija ambalaže je da na što bolji način prezentira proizvod te privuče kupca. Uporabna funkcija ambalaže je da bude što jednostavnija za korištenje te da je laka za konzumaciju. [7]

Prema vrsti ambalažnog materijala, ambalaža se dijeli na:

- Metalnu
- Staklenu
- Polimernu
- Papirnatu i kartonsku ambalažu
- Višeslojnu
- Drvenu te kontaktnu ambalažu.

Metalna ambalaža se uglavnom koristi za pakiranje hrane i pića. Neke vrste gotovih metalnih ambalaža su: limenke, kante, tube, aerosol (sprej), metalne kutije itd. Metalni materijali nepropusni su za većinu vanjskih utjecaja. Negativna osobina metalne ambalaže je to što je podložna koroziji.

Staklena ambalaža u povijesti veže se za prvu proizvodnju i pasterizaciju piva u boce koja je bila 1870. godine u Danskoj. Kao ambalaža u prehrambenoj industriji, najčešće se koristi natrijevo i aluminosilikatno staklo, a olovno staklo koristi se u kozmetičkoj industriji. Staklo je otporno na udarce, pritisak i savijanje, no mana mu je što je podložno lomu. Staklenu ambalažu je potrebno zatvoriti, stoga razlikujemo ambalažu sa širokim i uskim grlom. Ambalažu s uskim grlom nazivamo bocama, a ambalaža za širokim grlom odnosi se na staklenke.

Polimerna ambalaža napravljena je od polimernih materijala koji mogu biti homogeni ako su izrađeni od jedne vrste polimera i kompozitni ako su izrađeni od smjese više polimera. Također dijele se prema tome kakva svojstva poprimaju i kako reagiraju pri visokim temperaturama. Za izradu ambalaže većinom se koriste plastomeri. Oni se prilikom zagrijavanja smekšaju, smanji se njihova čvrstoća i lako se oblikuju.

U današnje vrijeme od ukupne proizvodnje papira, kartona i ljepenke, 33% ukupne ambalaže koristi se za papirnatu i kartonsku ambalažu. Papir se dosta koristi za ambalažu zbog niza prednosti, a neke od njih su relativno niska cijena, biorazgradivost, mehanička čvrstoća te jednostavna grafička obrada.

Višeslojna ambalaža izrađuje se od nekoliko polimernih materijala ili u kombinaciji s drugim materijalima. Višeslojna ambalaža koristi se za čuvanje određenih prehrambenih proizvoda te se njome poboljšavaju svojstva kao što su propusnost na plinove i na vodenu paru te na UV zračenja i svjetlost. Također, višeslojni materijali omogućuju lako oblikovanje i zatvaranje ambalaže.

Drvena ambalaža je jedan od najstarijih oblika ambalaže, a koristi se za proizvodnju transportne i skladišne ambalaže te u proizvodnji papira i kartona. Pod drvenom ambalažom podrazumijevamo bačve, kace, sanduke, palete i slično. Palete se koriste za transport i skladištenje proizvoda. Upakirani proizvodi složeni na paletu čine jednu transportnu jedinicu.

Pod kontaktom ambalažom podrazumijevaju se svi materijali koji su u direktnom kontaktu s proizvodom. Kako bi se proizvod upakirao u određenu ambalažu, treba se točno znati na koji način je taj materijal obrađen, njegov kemijski sastav, količina kisika u ambalaži, uvjeti proizvodnje i slično kako se ambalažom ne bi narušilo zdravlje ljudi. [7]

6. Značaj i proces izvoza za poslovanje društva Valoviti papir Dunapack d.o.o.

6.1. Općenito o tvornici

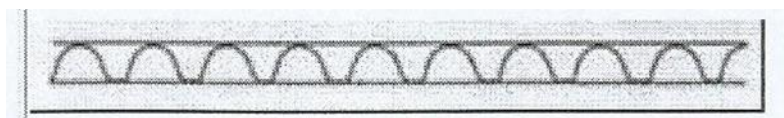
Valoviti papir Dunapack d.o.o. bavi se proizvodnjom i trgovinom valovitog papira te se nalazi u Zaboku i dio je kompanije Prinzhorn Holdinga. Kompanije Prinzhorn Holdinga na području Hrvatske prisutne su od 90-ih godina. Zahvaljujući dobrim početnim rezultatima prodaje na tržištu Hrvatske i šire regije, krenulo se u realizaciju ideje o osnivanju tvornice kojom bi se nastavilo pozicioniranje Holdinga kao tržišnog lidera u reciklažnoj, papirnoj i ambalažnoj industriji na ovim prostorima.

Valoviti papir Dunapack d.o.o. osnovan je 2001. godine sa sjedištem u Zagrebu i sastavni je dio Prinzhorn Holdinga, sa sjedištem u Beču. Osnivanje kompanije u Hrvatskoj predstavljalo je prvi korak u prvoj greenfield investicije Prinzhorn Holdina u Hrvatskoj. Gradnja tvornice valovitog kartona i ambalaže od valovitog kartona započela je 2003. u Gradu Zaboku. Vrijednost prve greenfield investicija na području grada, ali i šire regije iznosila je 23 milijuna eura. Službeno otvorenje tvornice bilo je u travnju 2004. godine. U proteklom razdoblju u proizvodnju i preradu valovitog kartona uloženo je sveukupno 25,5 milijuna eura.

Tvornica je sa svojim proizvodima prepoznatljiva, ne samo na tržištu Republike Hrvatske, nego i šire regije, gdje prvenstveno treba istaknuti tržište Slovenije, Austrije i Mađarske, te susjede Srbije, Bosne i Hercegovine. Tvornica danas ostvaruje godišnju prodaju od 94 milijuna metara kvadratnih proizvoda od valovitog kartona (podatak za 2014. godinu).

Valoviti karton proizvodi se od papira. Sukladno zahtjevima postoji valoviti kartoni sa širokim spektrom različitih fizikalnih i vizualnih karakteristika.

Slika 2: Prikaz valovitog karton

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

Valoviti karton je stabilna i lagana konstrukcija od zraka i papira. Tajna stabilnosti valovitog kartona je u valovitom obliku jednog ili više slojeva papira koji se zajedno sa ravnim slojevima papira međusobno zalijepi. Ova vrsta konstrukcije odgovara gradnji mostova i katedrala.

Lijepljenje pojedinačnih papira valovitog kartona nastaje pomoću tekuće mješavine:

- Voda
- Škrob (kukuruzni, pšenični)
- Ostali dodaci (borax, lužina, sredstvo protiv pjenjenja i sl.)

Škrob nastaje modifikacijom kukuruza ili pšenice.

6.2. Usporedba značaja izvoza u 2020. i 2021. godini

Valoviti papir Dunapack ima ugovore s tri prijevoznika s kojima se obavlja prijevoz robe u treće zemlje. To su transporti Hošnjak, Logistika Knin te Matković. Prijevoz se obavlja po terminu DAP, što bi značilo da Dunapack organizira prijevoz te snosi sve rizike. Također prijevoz u treće zemlje se odvija i po terminu EXW, što znači da kupac sam organizira prijevoz te snosi sve troškove i rizike.

U niže navedenoj tablici prikazan je omjer prijevoza u 2020. godini te su navedeni prijevoznici s ugovorom te linija kupac koji sam organizira prijevoz. Kupci najviše sami organiziraju prijevoz svoje robe po EXW terminu s čak 71,3 % prijevoza i otpremljenih 14.553.337 m² kartona u odnosu na DAP koji čini tek 28,7 % prijevoza i otpremljenih 5.867.465 m².

Tablica 3: Omjer EXW naspram DAP 2020

TRCY_Desc	Ratio in Transported m ²	Transported m ²	Transported carriers	Transported pallets	EUR	HRK/km	km driven	No. of trucks	pallets/truck
Total	100,0%	20.420.801	39.483	46.647	207.707	2,62	594.670	1.507	31
Customer TRCY	71,3%	14.553.337	27.218	33.026	0	0,00	456.471	1.106	30
Hošnjak TRCY	3,3%	678.847	2.130	2.130	26.860	15,45	13.038	63	34
Logistika Knin T	6,9%	1.408.268	2.314	2.314	29.707	15,27	14.587	74	31
Matković TRCY	18,5%	3.780.350	7.821	9.177	151.140	10,25	110.574	264	35

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

Niže navedena tablica prikazuje podatke za prvih 8 mjeseci 2021. godine, također omjer EXW naspram DAP. Vidi se značajan porast u odnosu na cjelokupnu 2020. godinu. Ukupno je otpremljeno u 8 mjeseci 17.759.699 m², što znači samo 2.661.102 m² manje u odnosu na cijelu 2020. godinu.

Tablica 4: Omjer EXW naspram DAP 2021

TRCY_Desc	Ratio in Transported m ²	Transported m ²	Transported carriers	Transported pallets	EUR	HRK/km	km driven	No. of trucks	pallets/truck
Total	100,0%	17.759.699	33.372	38.829	176.940	2,62	506.569	1.296	30
Customer TRC	69,4%	12.320.373	23.438	28.265	0	0,00	391.971	942	30
Hošnjak TRCY	8,4%	1.493.067	2.656	2.623	40.907	14,69	20.885	103	25
Logistika Knin T	6,0%	1.065.262	1.760	1.760	20.773	15,02	10.370	54	33
Matković TRCY	16,2%	2.880.997	5.518	6.181	115.260	10,37	83.343	197	31

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

S podacima za 2020. godinu, Dunapack najviše prodaje robu na domaćem tržištu s udjelom od 59,3 % naspram inozemnog i izvoza u treće zemlje koji čine 40,7 % prometa. Što se tiče izvoza u treće zemlje, roba se izvozi u Republiku Srbiju sa 3,2 % te Bosnu i Hercegovinu koja čini 16,5 % prometa. Ukupan izvoz u treće zemlje iznosi 19,7 %, što je manje nego na inozemno tržište koje čini 21,1 %

Tablica 5: Omjer domaćeg i stranog tržišta za 2020. godinu

LOC_Relation	LOC_CTRY_Id	Ratio in Transported m2	Transported m2	Transported pallets	Transported carriers	Utilization Factor	EUR	HRK/km	No. of trucks	pallet/truck
Total		100,0%	104.032.204	277.741	244.305	61,5	1.350.721	5,92	9.136	30
Domestic	Total	59,3%	61.700.184	169.449	146.977	58,7	667.915	6,27	5.869	29
Domestic	HR	59,3%	61.700.184	169.449	146.977	58,7	667.915	6,27	5.869	29
Export	Total	40,7%	42.332.020	108.292	97.328	66,6	682.806	5,60	3.267	33
Export	AT	0,0%	8.281	18	18	61,9	0	0,00	3	6
Export	BA	16,5%	17.127.844	39.408	32.304	70,8	74.713	1,14	1.272	31
Export	GB	0,0%	15.783	30	30	45,4	0	0,00	3	10
Export	HU	7,3%	7.570.267	23.227	21.135	69,3	208.943	8,87	564	41
Export	IT	0,0%	7.023	28	28	29,2	0	0,00	1	28
Export	RS	3,2%	3.292.957	7.239	7.179	70,0	132.993	9,77	235	31
Export	SI	13,8%	14.309.865	38.342	36.634	60,3	266.157	14,67	1.189	32

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

U niže navedenoj tablici je prikazan omjer domaćeg i stranog tržišta za prvih 8 mjeseci 2021. godine. Također vidi se značajan porast otpreme u odnosu na cijelu 2020. godinu, na domaćem i stranom tržištu.

Tablica 6: Omjer domaćeg i stranog tržišta za 2021. godinu

LOC_Relation	LOC_CTRY_Id	Ratio in Transported m2	Transported m2	Transported pallets	Transported carriers	Utilization Factor	EUR	HRK/km	No. of trucks	pallet/truck
Total		100,0%	89.213.940	237.850	208.228	61,3	1.170.096	6,14	7.867	30
Domestic	Total	58,4%	52.121.322	145.320	125.274	59,1	547.732	6,45	4.989	29
Domestic	HR	58,4%	52.121.322	145.320	125.274	59,1	547.732	6,45	4.989	29
Export	Total	41,6%	37.092.618	92.530	82.954	65,1	622.364	5,88	2.878	32
Export	AT	1,1%	972.043	2.303	2.082	56,3	32.376	11,55	69	33
Export	BA	17,3%	15.420.688	33.808	28.404	69,3	80.067	1,39	1.126	30
Export	DE	0,0%	6.640	17	17	32,0	0	0,00	1	17
Export	HU	6,7%	5.933.767	18.029	16.277	67,6	173.585	9,13	467	39
Export	IT	0,0%	13.860	28	28	65,4	0	0,00	1	28
Export	RS	2,6%	2.339.011	5.021	4.968	71,2	96.873	9,91	170	30
Export	SI	13,9%	12.406.610	33.324	31.178	59,0	242.050	14,63	1.049	32

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

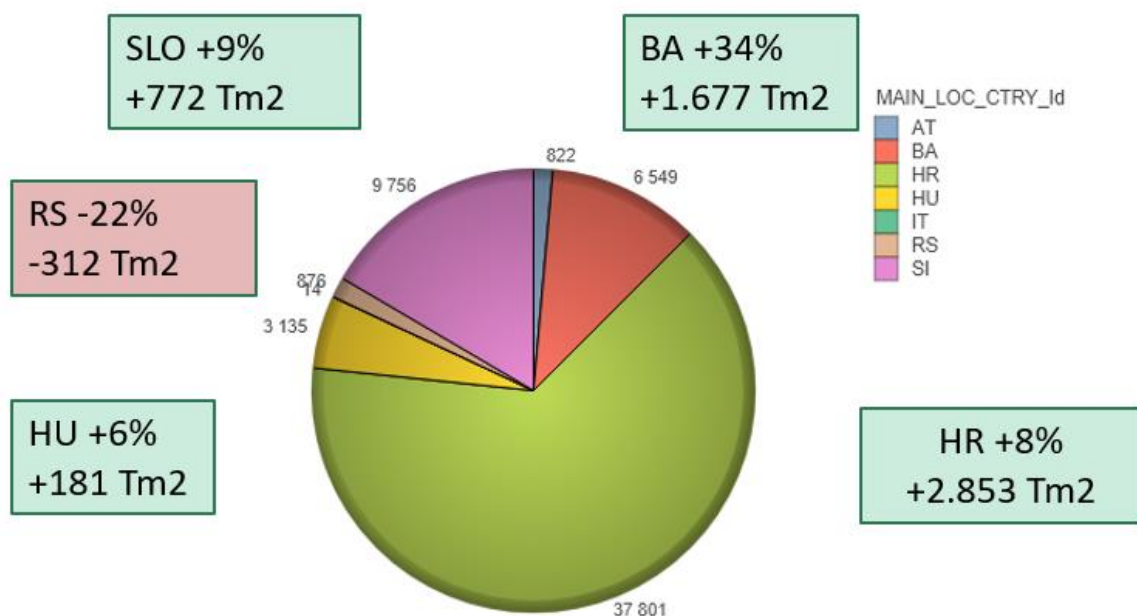
Niže je navedena tablica te grafikon usporedbe cijele 2020. godine, te prvih 8 mjeseci u 2021. godini. Značajan porast bilježi tržište Bosne i Hercegovine s povećanjem od 34 % i više od 1.677 Tm2 izvoza u odnosu na 2020. godinu. Izvoz u Republiku Srbiju je u manjku od 22 %, što bi značilo da treba poraditi na prodaji .

Tablica 7: Tablica i grafikon prikaza odnosa povećanja tržišta BiH

BOX 01.- 08.2021.

FRINZHORN GROUP

BOXES Sales Actual Vs. Budget Comparison by Country						
MAIN_LOC_CTRY_Id	ACT M2 2020	BU M2 2021	ACT M2 2021	ACT 2021-BU 2021 M2	ACT 2021- ACT 2020 M2	Diff 2021/2020
Total	52 977	56 080	58 954	2 874	5 977	111,28%
HR	34 948	36 401	37 801	1 401	2 853	108,16%
SI	8 984	10 348	9 756	-592	772	108,59%
BA	4 872	5 061	6 549	1 488	1 677	134,42%
HU	2 954	3 065	3 135	70	181	106,14%
RS	1 188	1 205	876	-329	-312	73,72%
AT	8	0	822	822	814	9 927,24%
IT	7	0	14	14	7	197,35%
GB	16	0	0	0	-16	0,00%

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

6.3. Narudžba kupca i potvrda narudžbenice

Kako bi logistika mogla otpremiti robu, prodaja mora ukucati u program transportne naloge. Transportni nalozi se ukucavaju prema željama kupaca, ali se u obzir moraju uzeti proizvodne mogućnosti, dostupnost sirovina i materijala kao i plan proizvodnje na strojevima. Kupac šalje narudžbenicu odjelu prodaje gdje navodi proizvode koje želi naručiti s rokovima isporuke.

U ovom slučaju izvoznog posla za kupca Marbo d.o.o. sa sjedištem u mjestu Laktaši u Bosni i Hercegovini, Dunapack d.o.o. se prijavio na natječaj kako bi dobio posao izvoza kartonske ambalaže. Ponuda se sastavljala u odjelu prodaje od strane referenta prodaje, komercijalnog predstavnika te voditelja prodaje, sve u dogovoru s drugim odjelima prema mogućnostima kapaciteta i uslužnosti kupcu. Ponuda je sadržavala mogućnosti i kapacitete koje Dunapack može ponuditi s rokovima isporuke, vrste kutija koje se mogu proizvesti, u kojim kvalitetama, te naravno cijene po kojima se može proizvesti i isporučiti. Kupac Marbo je nakon pregleda ponuda koje su pristigle na natječaj, odlučio pristati na dogovor i potpisati ugovor na 5 godina s tvornicom Dunapack d.o.o.. Nadalje, kupac Marbo šalje narudžbenice referentu prodaje Dunapacka, s vrstom kutija i rokom isporuke.

Na niže navedenoj slici narudžbenice vidljivo je kako je kupac Marbo d.o.o. naručio kutije cardboard standard dimenzija 392x292x306, količine od 20.000 komada sa rokom isporuke 02.09.2021., to još jednu isporuku tih kutija, ali količine od 17.000 komada sa rokom 08.09.2021. Kupac naručuje robu pod brojem narudžbenice 4505831724, te po paritetu DAP što znači da Dunapack d.o.o. organizira prijevoz te robe i snosi rizike, do mjesta istovara na adresi Sportski centar bb, 78250 Laktaši.

Slika 3: Narudžbenica kupca Marbo prema Dunapacku

Marbo d.o.o.
A company of **PEPSICO**

Page 1 of 4
Purchase order

00 / 101579

<p>Vendor Address VALOVITI PAPIR DUNAPACK DOO</p> <p>TREBEZ 2 49210 ZABOK Croatia Tel nr : 49 200 000 Fax nr : 49 200 020</p>	<p>Purchase Order 4505831724 Revision</p>	<p>Invoice To MARBO D.O.O. Laktaši 78250 Laktaši Attn: Sportski centar bb Bosnia</p>	<p>Ship To Laktasi Plant Sportski centar bb 78250 Laktasi Bosnia-Herz.</p>																																			
<p>Purchasing Details Date :03.08.2021 Issued by: Tel. nr : Fax nr :</p>																																						
<p>Terms of Payment Within 90 days Due Net</p> <p>Incoterms DDU(Delivered Duty Unpaid) Delivered Duty Unpaid</p>																																						
<p>Please supply the following goods or services in accordance with the instructions and conditions specified below</p>																																						
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Line</th> <th>Item code</th> <th>Description</th> <th>Quantity</th> <th>Unit</th> <th>Delivery date/time</th> <th>Price per unit</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>10</td> <td>440008650</td> <td>CARDBOARD STANDARD 392X292X306 429600</td> <td>20.000</td> <td>EA</td> <td>02.09.2021 ✓</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="7">Additional information: Vendor's material number</td> </tr> <tr> <td>20</td> <td>440008650</td> <td>CARDBOARD STANDARD 392X292X306 429600</td> <td>17.000</td> <td>EA</td> <td>08.09.2021 ✓</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="7">Additional information: Vendor's material number</td> </tr> </tbody> </table>				Line	Item code	Description	Quantity	Unit	Delivery date/time	Price per unit	10	440008650	CARDBOARD STANDARD 392X292X306 429600	20.000	EA	02.09.2021 ✓		Additional information: Vendor's material number							20	440008650	CARDBOARD STANDARD 392X292X306 429600	17.000	EA	08.09.2021 ✓		Additional information: Vendor's material number						
Line	Item code	Description	Quantity	Unit	Delivery date/time	Price per unit																																
10	440008650	CARDBOARD STANDARD 392X292X306 429600	20.000	EA	02.09.2021 ✓																																	
Additional information: Vendor's material number																																						
20	440008650	CARDBOARD STANDARD 392X292X306 429600	17.000	EA	08.09.2021 ✓																																	
Additional information: Vendor's material number																																						
<p>An integral part of the Purchase Order are purchaser's general terms and conditions for the purchase of service or goods as well as any relevant contract and/or document signed by or in name of the purchaser in respect to this Purchase order. Please clearly state the Purchase Order number on all correspondence, documents and invoices.</p>																																						
<p><small>Marbo d.o.o. Registration: 78250 Laktaši Registration: 1-11497-00 Laktaši, Sportski centar bb</small></p>	<p><small>Bank KOMERCIALNA BANKA AD</small></p>	<p><small>Account Banja Luka Account No. 571-010-00000627-35</small></p>																																				

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

Referent prodaje provjerava dostupnost i mogućnosti s odjelom planiranja kako bi dogovorili izvedivost proizvodnje i isporuke u traženom roku. Ako nabava potvrđuje plan proizvodnje u roku, tada referent prodaje izrađuje potvrdu narudžbe, na kojoj pišu transportni nalozi (potrebni za logistiku), vrsta proizvoda te količina potvrđena za isporuku.

Po zaprimanju narudžbenice, referent prodaje izrađuje potvrdu narudžbenice koja je prikazana na slici niže, pod brojem 101579, veza kupčeva narudžbenica 4505831724. Potvrdom se potvrđuje kupcu da će mu roba sa traženom količinom biti isporučena na traženi rok isporuke.

Slika 4: Potvrda narudžbe i isporuke kupcu na dan

Customer: 11124 MARBO	Order confirmation date: 04.08.2021
MARBO d.o.o.	Administrator: Natalija Marković
Sportski centar bb	Representative: Martina Puljek
78250 Laktaši	Phone: 0038549200014
Bosnia and Herzegovina	Fax: 0038549200080
	E-mail: natalija.markovic@dunapack-packaging.com

ORDER CONFIRMATION - 101579 Pg.1 / 3

Customer order no.: 4505831724

Dear,
thank you for your order which we confirm.

1	429602	440008650	CARDBOARD STANDARD		
440008650 CARDBOARD STANDARD					
Part: 429602		440008650 CARDBOARD STANDARD		Construction: Inline	
Inner size(LxWxH): 388 x 288 x 306		Printing: 3	Board grade: 0-08B.		
Pcs on pallet: 1200		1200*1000 TRETIRANA			
DELO Id	Delivery due date	Quantity	Quantity	Price	Quantity tolerance
263486	02.09.2021	20.000	20000		+/- 10 %
Transport address: MARBO d.o.o., Sportski centar bb, 78250, Laktaši, Bosnia and Herzegovina					
2	429602	440008650	CARDBOARD STANDARD		
440008650 CARDBOARD STANDARD					
Part: 429602		440008650 CARDBOARD STANDARD		Construction: Inline	
Inner size(LxWxH): 388 x 288 x 306		Printing: 3	Board grade: 0-08B.		
Pcs on pallet: 1200		1200*1000 TRETIRANA			
DELO Id	Delivery due date	Quantity	Quantity	Price	Quantity tolerance
263486	08.09.2021	17.000	17000		+/- 10 %
Transport address: MARBO d.o.o., Sportski centar bb, 78250, Laktaši, Bosnia and Herzegovina					

Dunapack Packaging

Valoviti papir - Dunapack d.o.o.
Trebšć 2, 45010 Zabok, Hrvatska
Tel: +385(0)202000 Fax: +385(0)202000
office.zabok@dunapack-packaging.com
www.dunapack-packaging.com

RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.
PETRINSKA 58, ZAGREB
IBAN: HR9624840281130012192
SWIFT: RZBHR2X

UNICREDIT BANK AUSTRIA AG.
Schottengasse 6-8, 1010 WIEN,
IBAN: AT 19 1205052842025108
BIC: SBKLAU33XXX

PC: 4851 OIB: 96648829929
VAT ID/EORI: HR96648929623
Tijelo u Zagrebu MB0 0804 16838
Tijelo u Zagrebu MB0 0804 16838
Uprava: Zvezne Cujak

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

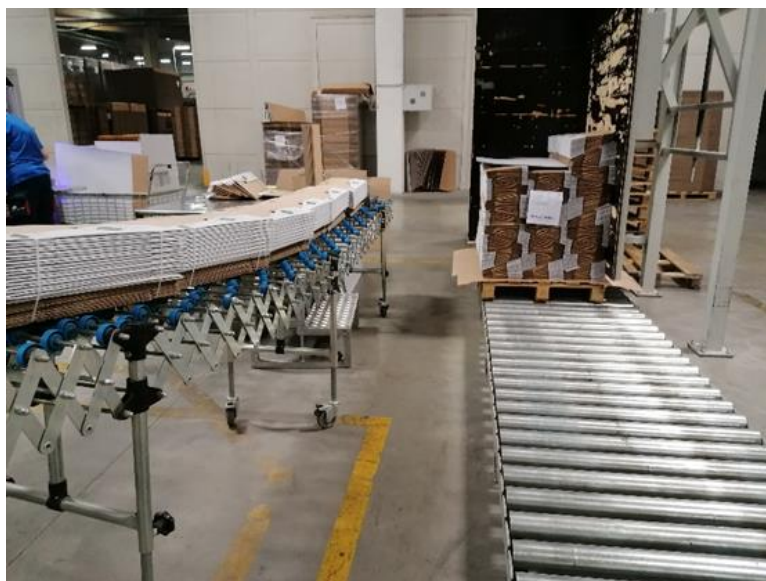
6.4. Proces pakiranja kartonske ambalaže

Proizvodnja valovitog kartona odvija se na stroju za proizvodnju valovitog kartona (korugator) u obliku beskonačnog valovitog kartona. Po izlasku tog beskonačnog valovitog kartona, karton se reže na zahtijevanu dimenziju. Karton kao takav izrezan prema željama kupaca slaže se i pakira, ne radi se dodatna prerada u kutiju već se isporučuje kupcu. Drugi slučaj je da se izrezan karton slaže i postaje poluproizvod gdje čeka preradu u kutiju te nakon te prerade postaje gotov proizvod, odnosno kutija.

Kutija ima različitih vrsta, te za mogućnost proizvodnje istih koriste se različiti strojevi. Kao vrste kutija razlikuju se kutije tipa amerikan (AM), štancane kutije (DC) te štancane lijepljene (DCGL). Po izlasku kutija sa strojeva, slažu se na paletu u određen broj stupaca i komada, na zahtijevanu visinu, širinu i količinu gdje nakon toga čekaju proces pakiranja.

Da bi se proces pakiranja mogao realizirati, potrebno je od strane proizvodnje da roba bude proizvedena. Konkretno gotove kutije po izlasku sa strojeva slažu se na paletu od strane djelatnika izlaganja. Njegov zadatak je očitati na kartici proizvoda uz napomenu strojara na stroju propisanu količinu na paleti, odnosno zahtijevanu visinu i širinu koja će biti na paleti. Kao ambalaža koriste se drvene i plastične palete raznih dimenzija. Od te ambalaže najčešće se koriste drvene euro palete dimenzija 1200x800 cm. Pošto kutija ima različitih dimenzija, nema pravila da bude točno dimenzija 1200x800, moguća su odstupanja od tih dimenzija, ali sve u dogovoru i željama kupaca zbog njihovih mogućnosti preuzimanja robe.

Slika 5: Slaganje kartonske ambalaže na paletu

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

Slika 6: Paletna kartice robe

Valoviti papir Dunapack d.o.o. Trebež 2,49210 Zabok, Hrvatska, Tel: + 385 48 200 000 Fax: + 385 49 200 020, valoviti@dunapack.hr www.dunapack.hr

UPUTE O SKLADIŠTENJU:

1. Kutije od valovitog kartona posebno je skladištili u zatvorenoj prostornoj temperaturi od 10-25°C i relativne vlažnosti od 70%, zaštićene od velikih poruzaka i temperature i vlažnosti.
2. Kutije, odnosno proizvode preporučujemo upotrebljavati po redu dostupjače.
3. Čitave palete otvoriti kratko prije upotrebe.
4. Sadržaji punih paleta jedne na drugu otvoreno je samo u slučaju da gornja paleta cijelom svojom površinom bude postavljena na donju kako je ne bi oštetila.

FRINZHORN UFGUT
We will.

Kupac: MARBO
Proizvod: 429602
Dio: 429602-1
 AM - 388X288X306

MFO

222010

ZAŠTITA PAKETA PO
CIJELOJ VISINI

V4
PALETNA KARTICA

NA
KRAĆOJ
STRANI

AB

Kupčev naziv i opis proizvoda:
440008650 CARDBOARD
STANDARD
440008650 CARDBOARD STANDARD

Dimenzije: 388 x 288 x 306 Kvaliteta: 0-08B.
 Kom/paleti Kom/svežnju Broj stupaca Broj slojeva Visina ukupno
 1200 25 4 12 1771
 CARS (DxŠxV): 1364x1204x1771

Red. broj palete	Narudžba	Datum proizvodnje	Rok isporuke	Prva proizvod.
1/18	103002 / 2	29.9.2021.	1.10.2021.	

SSCC: 33856023804377541 PAKIRANJE

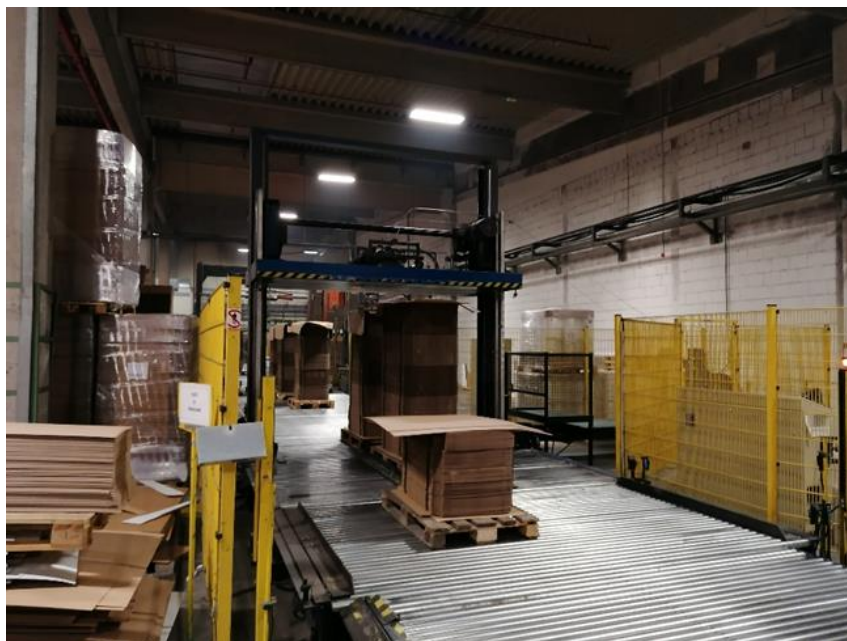
Vrsta palete Dolje: 1 1200*1000 TRETIRANA **0x2, F**

Kontrola:

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

Nakon ispravno složenih kutija na paletu, viličarist odvozi paletu s kutijama na pakirku gdje se roba veže trakom i omata folijom prema uputama na kartici robe.

Slika 7: Strojno vezanje trakom

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

Slika 8: Strojno omatanje folijom

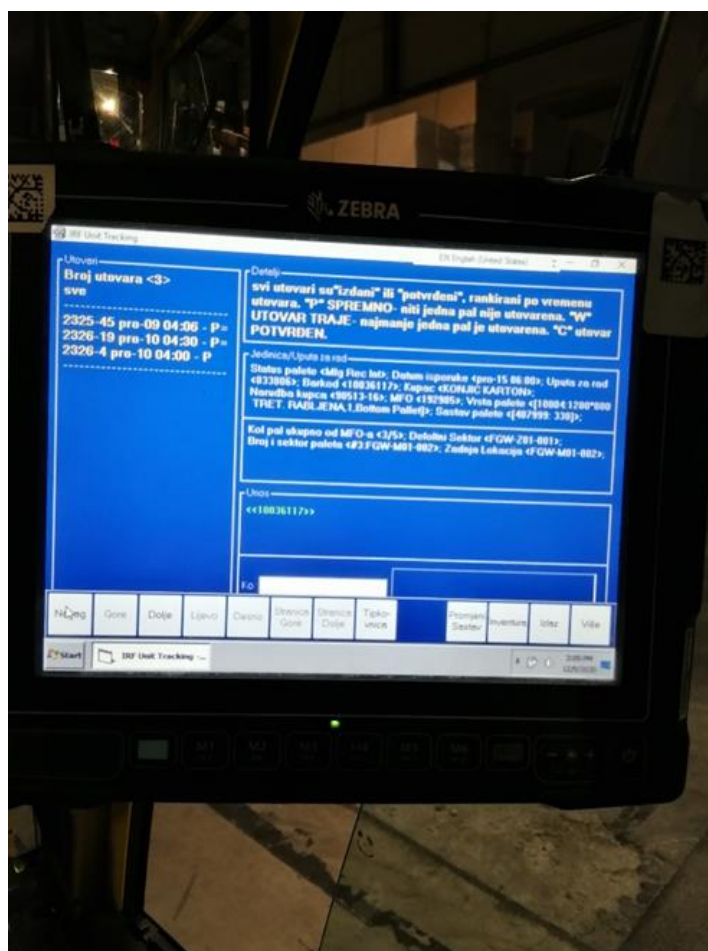

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

6.5. Proces skladištenja

Proces skladištenja gotovih proizvoda odvija se pomoću viličara i skenera u odgovarajuće skladišne sektore gotove robe. Viličari su opremljeni računalima sa skenerom kojim upravlja vozač viličara. Kao program na računalu za skeniranje koristi se program CPMS, odnosno pod program IRF koji je isključivo za skeniranje. Program CPMS koristi cijela tvornica što znači da se cijeli proces odvija pomoću njega, odjel prodaje, nabave, planiranja, konstrukcije i dizajna, proizvodnje te kao kraj logistika. Svaka paleta s robom označena je paletnom karticom s barkodom. Po izlasku palete s pakirke, viličarist prije preuzimanja palete mora skenirati paletnu karticu kako bi ju evidentirano u računalu. Na računalu mu se prikazuju zeleni brojevi od barkoda, te si može tada provjeriti koja je to roba, vrsta i količina, i da li je već negdje postoli u skladištu roba istog proizvoda. Nakon skeniranja kartice viličarist vozi paletu sa robom najčešće u sektor koji je slobodan. Po odlaganju palete viličarist potvrđuje skladišnu lokaciju sa skeniranjem sektora te je tada roba zaprimljena u sustav. Na računalu mu se broj barkoda posivi uz napomenu da je roba zaprimljena u sektor.

Slika 9: IRF program

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

U skladištu gotovih proizvoda roba se različito slaže, odnosno slaže se po podu, ili jedna na drugu ovisno koja je visina palete u pitanju te vrsti kutija. Postoji i odvojen sektor se primarnu ambalažu. Taj sektor je posebno izrađen kako bi spriječio ulazak prašine u kutije. U primarnu ambalažu spada roba za prehrambenu industriju, kao što su kutije za pizze i kutije za voće. Skladišne lokacije, odnosno sektori označeni su karticom natpisa sektora te barkodom istog.

Slika 10: Barkodovi za skeniranje skladišne lokacije

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

Slika 11: Skladište gotove robe

Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.

6.6. Proces otpreme

U odjelu logistike djelatnici procesuiraju otpremu u CPMS-u. Točnije u tom programu su planovi prijevoza po datumima otpreme, što bi značilo da se otprema vrši prema roku isporuke transportnog naloga koje ukucava odjel prodaje prema željama kupaca. Zadatak logistike je naručiti prijevozno sredstvo, optimizirati prijevoz, uz najniže troškove i što veću popunjenost prijevoznog sredstva. Prijevozna sredstva koriste se kamioni i kamioni s prikolicama. Prijevoz se naručuje nekoliko dana prije kako bi se prijevoznik mogao organizirati i postaviti vozilo na vrijeme. Prijevoz se naručuje tako da se u programu nakon organiziranja robe za utovar šalje nalog za prijevoz s odgovarajućim brojem naloga i ciljne lokacije otpreme kupcu. Nalog za utovar može imati i više adresa za isporuku, sve zavisno od količini robe i optimizaciji transporta, pa stoga može biti nalog za solo kamion ili kamion s prikolicom.

Po prilasku vozila krugu tvornice, vozač kamiona se obavezno prijavljuje na portu nalogom za utovar koji mu dodjeljuje prijevoznik. Djelatnik na porti zapisuje nalog za utovar te registraciju vozila te to isto prosljeđuje u odjel logistike. Djelatnik u logistici, odnosno skladištar zapisuje nalog i registraciju te iz programa ispisuje nalog za utovar viličaristu. Nakon provjere ispravnosti naloga, vozilo se prema redoslijedu utovara parkira na utovarnu rampu gdje čeka utovar. Djelatnik na viličaru preuzima nalog za utovar te se prijavljuje pod brojem naloga na utovar.

Nakon provjere ispravnosti vozila, viličarist počinje s procesom utovara kamiona. Već po spomenutom programu CPMS, odnosno pod programom za viličare IRF, viličarist započinje utovar skeniranjem rampe na kojoj vrši utovar. Nakon pronalaska robe za utovar, odvozi robu na utovarnu rampu gdje započinje krcanje kamiona. Svaka paleta s robom ima svoju karticu i barkod, bitno je da tu svaku paletu evidentira skeniranjem u računalo te prilikom dolaska na utovarnu rampu i prije početka krcanja kamiona, evidentira utovar skeniranjem utovarne rampe. Roba je tada fizički i sustavno promijenila status iz skladišne lokacije u lokaciju utovara kamiona, odnosno da se nalazi na kamionu.

Po završetku utovara robe, viličarist provjerava ispravnost utovara, odnosno provjerava količinu koja je utovarena. Ako je sve u redu završava utovar skeniranjem rampe i potvrdom „završi utovar“. Vozilo napušta utovarnu rampu te se parkira na parking kako bi pričekao dokumentaciju za prijevoz. Viličarist predaje nalog za utovar skladištaru.

Skladištar provjerava je li sve ispravno utovareno, registraciju vozila, ime i prezime vozača, te nakon toga izrađuje popratnu dokumentaciju koja mora pratiti robu. Ako se radi o domaćem prijevozu, odnosno prijevozu u Republici Hrvatskoj, dovoljno je da robu prati otpremnica. Za prijevoz u zemlje članice Europske Unije, potrebno je uz otpremnicu izraditi i račun za robu, te ispisati CMR. Dok za izvoz u treće zemlje kao što su Srbija, Bosna i Hercegovina,

roba se mora cariniti. Skladištar po otpremnici i računu izrađuje izvoznu dispoziciju koju ovjerenu s računom šalje na špediciju.

Dunapack prakticira dvije vrste carine, a to je redovno carinjenje i kućno carinjenje. Ako kupac traži redovno carinjenje, to znači da nakon utovara kamiona, skladištar radi otpremnicu, račun, izvoznu dispoziciju te to šalje špediteru. Na izvoznoj deklaraciji mora pisati redovno carinjenje, granični prijelaz kao i mjesto špedicije gdje se kamion mora pojaviti na carinjenje robe i čekati CMR i izvoznu deklaraciju.

Kod kućne carine, nakon utovara kamiona, izrade otpremnice, računa i izvozne dispozicije, također se šalje špediteru. U tom slučaju na izvoznoj deklaraciji mora biti upisano da se radi o kućnom carinjenju te naveden granični prijelaz. Kamion čeka povratno CMR i izvoznu deklaraciju u krugu tvornice, bez potrebe napuštanja kruga i vožnje do špedicije. Na taj način prijevoznik smanjuje trošak te dobiva na vremenu.

Ako se radi o kućnoj carini, po primitku e-maila od špedicije koji sadrži CMR i izvoznu deklaraciju „MRN“, skladištar ispisuje CMR i izvoznu deklaraciju te uz otpremnicu i račun predaje dokumentaciju vozaču kamiona na ovjeru. Njegovom ovjerom on potvrđuje da je preuzeo robu u ispravnom stanju te da će ju dostaviti kupcu.

Poslove carinjenja za Dunapack obavlja otpremništvo Tranšped d.d. koje izravno zastupa u radnjama carinjenja kao i u upravno-pravnom postupku.

U konkretnom primjeru radi se o kućnoj carini gdje je Dunapack d.o.o. organizator prijevoza isporuke prema paritetu DAP Laktaši. Plaćanje se vrši po primitku robe kupcu, s odgodom plaćanja od 90 dana.

7. Zaključak

Izvoz označava količinu robe koja se prevozi preko carinske granice, odnosno u inozemstvo. Zemlje u današnje vrijeme potiču izvoz jer se tako povećava tržište, a izvoz pridonosi i rastu BDP-a ako je veći od uvoza. S obzirom da je Republika Hrvatska članica EU, spada u unutarnje tržište te se roba može slobodno kretati što znači da se roba otprema u drugu zemlju unutar EU, a ne izvozi.

Prilikom vanjskotrgovinskih poslova, dolazi do naplate carine. To je poseban porez koji država naplaćuje i može se reći da je to sredstvo za zaštitu domaćeg gospodarstva. Hrvatska kao članica EU ima ugovore s nekim trećim zemljama o slobodnoj trgovini što znači da se prilikom uvoza u te zemlje primjenjuje manja ili nulta stopa carine.

Dalje u radu je bila riječ o špediciji. Špediter je osoba koja na temelju naloga komitenta organizira otpremu ili dopremu robe. Najčešće posluje u svoje ime i za svoj račun. S obzirom na raznovrsnost poslovanja djelatnosti špedicije, dolazi do podjele kako bi svaki špediter bio dovoljno obučan za jednu vrstu špedicije. Glavna podjela je podjela na nacionalnu i međunarodnu špediciju.

Što se tiče transportnih pariteta, oni reguliraju međusobne odnose između kupca i prodavatelja tj. njihova prava i obveze, a postoji čak 11 različitih transportnih pariteta.

Nadalje, u radu je bila riječ o ambalaži čija je glavna funkcija zaštita proizvoda, a svakako ima i skladišno transportnu funkciju, prodajnu i uporabnu.

Konkretno za primjer izvoznog posla, obrađen je jedan izvozni posao u poduzeću Valoviti papir Dunapack d.o.o. Objašnjen je postupak dobivanja posla, odnosno dobivanje kupca te njihova daljnja suradnja. Opisani su procesi, pakiranja, skladištenja, otpreme. Pomoću tablica objašnjen je omjer prijevoza za 2020. i prvih osam mjeseci u 2021. godini. Zaključak je da više robe preuzima kupac sam, znači po EXW terminu, nego da prijevoz organizira Dunapack po DAP terminu. Naspram 2020. godine, izvoz u treće zemlje raste, konkretnije u Bosnu i Hercegovinu s omjerom od 34 %.

IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, MARKO HABAJEC (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom STRAČA I UVOZ ZA POSLOVANJE DRUŠTVA (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

MARKO HABAJEC
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, MARKO HABAJEC (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom STRAČA I UVOZ ZA POSLOVANJE DRUŠTVA (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

MARKO HABAJEC
(vlastoručni potpis)

8. LITERATURA

1. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. godina
2. Andrijanić I., Poslovanje u vanjskoj trgovini, 2010. godina, Zagreb
3. Prijevoz i carina- Podrška izvozu, Hrvatska banka za obnovu i razvitak, 26.08.2021., dostupno na: <https://izvoz.hbor.hr/izvozni-vodic/prijevoz-i-carina/>
4. Plasto Elma, Seminarski radovi iz špediterskog poslovanja, dostupno na: <https://www.scribd.com/doc/23634520/SKRIPTA-IZ-%C5%A0PEDICIJE>
5. Tomislav Car, Uloga špeditera u organizaciji cestovnog prijevoza robe, Zagreb, 2016. godina
6. FIATA, Prometna zona, dostupno na: <https://www.prometna-zona.com/fiata/>
7. Renata Tomerlin, Razvoj, trendovi i zbrinjavanje-ambalaža prehrambenih proizvoda, 2013. godina, PDF

Popis slika

Slika 1: Hrvatska TARIC aplikacija (Izvor: https://taric.carina.hr/index.do : 27.09.2021.).....	5
Slika 2: Prikaz valovitog karton (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.).....	17
Slika 3: Narudžbenica kupca Marbo prema Dunapacku (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.)	23
Slika 4: Potvrda narudžbe i isporuke kupcu na dan (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.)	24
Slika 5: Slaganje kartonske ambalaže na paletu (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.)	25
Slika 6: Paletna kartice robe (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.).....	26
Slika 7: Strojno vezanje trakom (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.)	27
Slika 8: Strojno omatanje folijom (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.)	27
Slika 9: IRF program (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.).....	28
Slika 10: Barkodovi za skeniranje skladišne lokacije (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.)	29
Slika 11: Skladište gotove robe (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.).....	29

Popis tablica

Tablica 1: Faze izvoznog posla Izvor: Andrijanić I., Poslovanje u vanjskoj trgovini, 2010. godina, Zagreb, str. 253-256.....	3
Tablica 2: INCOTERMS skraćenice i prijevod (Izvor: Prijevoz i carina- Podrška izvozu, Hrvatska banka za obnovu i razvitak, 26.08.2021., dostupno na: https://izvoz.hbor.hr/izvoznivodic/prijevoz-i-carina/	11
Tablica 3: Omjer EXW naspram DAP 2020 (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.).....	19
Tablica 4: Omjer EXW naspram DAP 2021 (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.).....	19
Tablica 5: Omjer domaćeg i stranog tržišta za 2020. godinu (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.).....	20
Tablica 6: Omjer domaćeg i stranog tržišta za 2021. godinu (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.).....	20
Tablica 7: Tablica i grafikon prikaza odnosa povećanja tržišta BiH (Izvor: Valoviti papir Dunapack d.o.o.).....	21

Prilozi

1. Nalog za utovar-prijevoz organizira Dunapack (Izvor Valoviti papir Dunapack d.o.o.)
2. Nalog za utovar robe na kamion (Izvor Valoviti papir Dunapack d.o.o.)
3. Primjer otpremnice za kupca Marbo d.o.o. (Izvor Valoviti papir Dunapack d.o.o.)
4. Primjer računa robe za kupca Marbo d.o.o. (Izvor Valoviti papir Dunapack d.o.o.)
5. Primjer dispozicije za izvoz (Izvor Valoviti papir Dunapack d.o.o.)
6. Međunarodni tovarni list (Izvor Valoviti papir Dunapack d.o.o.)
7. Carinska deklaracija (Izvor Valoviti papir Dunapack d.o.o.)
8. Obavijest o izvozu (Izvor Valoviti papir Dunapack d.o.o.)
9. Primjer praćenja izvoza po kupcu, računu, vrsti carinjenja, tarifnom broju, cijeni, koletama, paletama, kilaži (Izvor Valoviti papir Dunapack d.o.o.)

NALOG ZA UTOVAR

Valoviti papir Dunapack d.o.o.

2444 / 14

96648829623

Trebež 2

Zabok

49210

Telephone: +385 49 200 051

Telefax: +385 49 200 055

Email: edl-valoviti-logistics@dunapack-packaging.com / miroslav.zovak@dunapack-packaging.com

Transport Company:

Hošnjak TRCY

Telephone:

Telefax:

Datum utovara 1.6.2021.	Vrsta prijevoznog sredstva semi trailer 13,59*2,45*2,7
----------------------------	---

Adresa isporuke: MARBO d.o.o. Sportski centar bb 78250 Laktaši		Paketa	Težina (kg)	Površina (m ²)	Volumen (m ³)
	Ukupna količina za isporuku	18	6499.36	29.56	50.67

Cijena prijevoza: 2.900,00 Kn

Datum istovara: 1.6.2021.

Napomena:

SHIPMENT LOADING TALLY (FROM WAREHOUSE)

Shipment Number: 2444 - 14	Bay: 1	Dispatch Date: 1.1.1. 5:54:	Semantic Key: 210601a	Loader:
Transport Company 114 - Hošnjak TRCY		Trailer 110 - semi trailer 13,59*2,45*2,7		
Vehicle Registration Number E39A318/T84A000				

VELIBOR SIKIRA

Loading 1	Departure Site: Valoviti papir Dunapack d.o.o. 96648829623 Trebež 2 49210 Zabok Phone: +385-49-200-000 Fax: +385-49-200-020	Target Site: MARBO d.o.o. Sportski centar bb 78250 Laktaši Phone: 00381 11 363 7036
	Customer: 11124 MARBO	Business Party: 102132 MARBO
Delivery Order: 253224	Article: 429602 AM - 388X288X306	Customer Order: 98153 - 1
Order Qty: 20000	Min / Max Qty: 18000 / 22000	Pallets Planned: 17
		CARS_Dim: 1364x1204x1771

FGW M01 001
LU 1600306: 429602 [1200]
MFO: 210378 MFO In Process
Pallet On Hand
33856023804211579
33856023804211580
33856023804211581
33856023804211582
33856023804211583
33856023804211584
33856023804211585
33856023804211586
33856023804211587
33856023804211588
33856023804211589

Delivery Date: 1.1.1.
Delivery Time: 5:54:

Signature : _____

Comments : _____

Total loaded (# Units / Qty on Units)

18

1200 x 1000

PLGAR

MARBO
MARBO d.o.o.

Sportski centar bb
78250 Laktaši
Bosnia and Herzegovina
Vehicle ID:E39A318/T84A000
Shipment nr.: 2444 - 14

Sales representative: Martina Puljek
Administrator: Natalija Marković
Delivery term: DAP
Delivery note date: 1.6.2021. 6:42:06
Transport company: Hošnjak TRCY
Driver: VELIBOR SIKIRA

DELIVERY NOTE - 83476

Page: 1 / 1

Po.					
1	Order no.: 98153 - 1	Customer ord. no.: 4505625335			
	429602	440008650 CARDBOARD STANDARD			
		440008650 CARDBOARD STANDARD			
	Product dim LxWxH: 388x288x306		Boardgrade: 0-08B.		
	Delivered pcs.: 20.840				
	Delivered pallets	Pallet/Pcs on pallet	Quantity	m2	KG
	1	429602-1: 440	440	371,36	127,60
	17	429602-1: 1200	20.400	17.217,68	5.916,00

Paleta:

sn	ID	Type	Quantity	Težina paleta	Int.mov.
1	10014	1200*1000 TRETIRANA	18	540,00	AK

Total packages: 18

Total netto weight: 6.043,60 Kg

Total brutto weight: 6.583,60 Kg

Total m2: 17.589

Only the products that are identified FSC® as such on the document are FSC® certified.

VALOVITI PAPIR - DISKON
d. o. o.
ZABOK - Trebež 2

Created: Marko Habajec

Delivery received undamaged:

Stamp and signature:

VELIBOR SIKIRA

Pallet return:

PCS / description:

Stamp and signature:

Dunapack Packaging

Valoviti papir - Dunapack d.o.o.
Trebet 2, 46210 Zabok, Hrvatska
Tel: +38549200000 Fax: +38549200020
office.zabok@dunapack-packaging.com
www.dunapack-packaging.com

RAIFFEISENBANK AUSTRIA d.d.
PETRIKUSKA 88 ZAGREB
IBAN: HR562484001135012152
SWIFT: RZBNHR3X

UNICREDIT BANK AUSTRIA AG.
Schottengasse 6-8, 1010 WIEN
IBAN: AT181200052842025108
BIC: BKALMT33

PC: 4851 OIB: 98848828823
VAT ID: HR11HR0648828823
Trg sud u Zagrebu MBS 080418836
Tem.kapital dr: 125.350.000,00 HRK
Uprava: Zvonimir Čuljak

KUPAC/CUSTOMER
MARBO d.o.o.
Sportski centar bb
78250 Laktaši
Bosnia and Herzegovina
VAT ID:4401608680003

Račun br./Invoice no: 202321-1-2021

Str./Pg.: 1 / 2

Datum računa / Invoice date: 1.6.2021. Rok plaćanja/ Payment date: 30.8.2021.

Uvjeti isporuke / Delivery term: DAP Laktaši

Uvjet plaćanja / Payment term: 90 days

Valuta računa / Invoice currency: EUR / (HRK)

Način plaćanja / Payment type: Devizna doznaka / Foreign exchange

Isporuka za/Delivered to: MARBO d.o.o., Sportski centar bb, Laktaši, Bosnia and Herzegovina

Datum otpreme/Delivery date: 1.6.2021., Broj otpremnice/Delivery note: 83476 Vozač/Driver: VELIBOR SIKIRA

Registracija vozila/Vehicle: E39A318/T84A000

Ukupno isporučeno paketa/ Total packages delivered: 18

IZ: 1057721

Rb. No.	Br. narudbe / Order nr.:	Stavka računa / Invoice line description	Količina Qty	Jedinična cijena Unit price	Neto vrijednost Netto price	PDV/VAT 0,00%	Bruto / Gross amount
1	98153-1	429802 44000660 CARDBOARD STANDARD	20840,00	174,00	3.626,16	0,00	3.626,16
		44000660 CARDBOARD STANDARD	kompis	(1.307,78) 1000/Pcs	(27.254,14)	(0,00)	27.254,14
Dimensions: 388 x 288 x 306 Quality: 0-06B Customer nr.: 450252335 / / Product weight per unit: 285,96 kg/1000pcs. Tarifni broj / Intraestat kod: 45191000 AIC: vozilo/bulja - boxes of corrugated cardboards							

Neto težina: 6043,60 kg **Neto iznos / Netto amount: 3.626,16 EUR** (27.254,14 HRK)
Težina paleta: 540,00 kg **PDV/VAT 0,00%: 0,00 EUR** (0,00 HRK)
Bruto težina: 6583,60 kg **Ukupni iznos/ Gross amount: 3.626,16 EUR** (27.254,14 HRK)

Three thousand six hundred twenty six EUR and 16 cent
 (Dvadeset sedam tisuća dvijesto pedeset četiri HRK i 14 lipa)

	Por.osn. /Tax base	PDV / VAT
PDV /VAT 0,00%:	3.626,16 EUR (27.254,14 HRK)	0,00 EUR (0,00 HRK)
	3.626,16 EUR (27.254,14 HRK)	0,00 EUR (0,00 HRK)

Vrsta paleta	Količina	Težina
10014 1200*1000 TRETIRANA	18	540.00

Dunapack Packaging

Valoviti papir - Dunapack d.o.o.
 Trnbred 2, 45210 Zabok, Hrvatska
 Tel: +385 49200000 Fax: +385 49200020
 office.zabok@dunapack-packaging.com
 www.dunapack-packaging.com

UNICREDIT BANK AUSTRIA AG.
 Schottengasse 5-8, 1010 WIEN,
 IBAN: AT 1912099528420225108
 BIC: BKAU3333

PC: 4851018-99548829623
 VRT ID: DRI HR20548829623
 Trg kod u Zagrebu: MB5 085418838
 Tem. knjiga št.: 125.350.000,00 HRK
 Uprava: Zvonimir Čuijak

Račun br./Invoice no: 202321-1-2021

Str./Pg.: 2 / 2

*Palete su bez podrijetla.
Pallets are without origin.*

*PDV nije obračunat temeljem čl.45. st.1. točka 1) zakona o PDV-u (NN 73/2013)
VAT is not calculated in accordance with Art. 45. Par.1. item 1) of the VAT law (NN 73/2013)*

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko odobrenje br. HR/G0/089/16) izjavljuje da su, osim ako je to drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi EU preferencijalnog porijekla.

The exporter of the products covered by this document (custom authorization No. HR/G0/089/16) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of EU preferential origin. Odgovorna osoba/Responsible person: Igor Sudac

U Zaboku/In Zabok, 1.6.2021.

Samo proizvodi koji su identificirani kao FSC® na ovom dokumentu su FSC® certificirani. / Only the products that are identified FSC® as such on this document are FSC® certified.

Molimo Vas da prilikom uplate obavezno u Poziv na broj upišete točan broj računa. / Please use invoice nr as payment reference number

U slučaju zbirnog plaćanja, dostavite specifikaciju na e-mail / For the collective payment transaction, please send us specification on e-mail: Mirjana.hrastinski@dunapack-packaging.com

Fakturirao operater/Invoiced by:
Danijela Findak

Zabok, 1.6.2021. Vrijeme izdavanja računa/Time: 6:43:50

Referent prodaje/Sales: Natalija Marković
Tel/Phone: 0038549200014 Fax: 0038549200080
E-mail: natalija.markovic@dunapack-packaging.com

Dunapack Packaging

Valoviti papir - Dunapack d.o.o.
Trebež 2, 49210 Zabok, Hrvatska
Tel: +38549200000 Fax: +38549200020
office.zabok@dunapack-packaging.com
www.dunapack-packaging.com

UNICREDIT BANK AUSTRIA AG
Schoenepasse 6-8, 1010 WIEN
IBAN: AT 181200052843035100
BIC: UNICAT33XXX

PC: 465100; 95548829623
VAT ID/EORI: HR190548829623
Tig sud u Zagrebu MBG 080419836
Ters kapitala: 125.350.000,00 HRK
Uprava: Zvonimir Čujek

VALOVITI PAPIR - DUNAPACK
d. o. o.
Z A B O K - Trebež 2

IZVOZNIK (*matični/ porezni broj, naziv i mjesto*)
MB 1602543, Valoviti papir Dunapack d.o.o. za proizvodnju i trgovinu valovitim papirom, Trebež 2, 49 210 Zabok OIB:96648829623

ODGOVORNA OSOBA (*odgovorna osoba, OIB, tel., fax*)
ZVONIMIR ČULJAK, 27223252033, +385 49 200 000, +385 49 200 020
OIB 27223252033

PREDMET: DISPOZICIJA ZA IZVOZ

1. Kupac: MARBO DOO
2. Primatelj: MARBO, LAKTAŠI, BOSNA I HERCEGOVINA
3. Vrijednost robe s računa: 3626,16 EUR
4. Paritet prema INCOTERMS-u: DAP LAKTAŠI
5. Tarifni broj iz Carinske tarife i trgovački naziv robe na hrvatskom jeziku:
4819 10 00 00 ABC VALOVITA KUTIJA
6. Količina robe u jedinici mjere bruto težina 6583,60 KG
broj i vrsta koleta 18 obujam/ dimenzija
7. Mjesto carinjenja: CI KRAPINA ŠPED
8. Vrsta transporta:CESTOVNI /
9. Vrsta carinskog postupka: KUĆNA CARINA / GRADIŠKA
10. Referentni broj (nadzorna knjiga i datum): IZ : 10677/21

Sukladno čl. 5, stavak 2. CZ, ova dispozicija ujedno je i ovlaštenje otpremništvu TRANŠPED D.D., MB 3244253, OIB:65833706049 da nas IZRAVNO zastupa u radnjama carinjenja, kao i u upravno-pravnom postupku. Izjavljujemo da su nam poznati " Opći uvjeti poslovanja međunarodnih otpremnika Hrvatske "

Prilozi:
Račun Prodavatelja 202321-1--2021
EUR
Prijevozni dokumenti
Ostalo

Potpis, JMBG i žig odgovorne osobe:

VALOVITI PAPIR - DUNAPACK
d. o. o.
Z A B O K - Trebež 2

Brix ver.: 3.9.0.116

09/1001.10

19-24-22

1 - 15

Datum: 1.6.2021., Vrijeme: 7:37:41

Da se odnosi na odgošćenje: potpisane od strane poslovanja prilikom izdavanja
 Les cartons emportés ont été signés personnellement lors de l'émission par le transporteur

Popunjava se odgovornost potpisnika od
 A remplir sous la responsabilité de l'expéditeur

1 Pošiljatelj (ime, adresa, zemlja) Expéditeur (nom, adresse, pays) VALOVITI PAPIR DUNAPACK d.o.o. Trebež 2 Zabok, Hrvatska			MEĐUNARODNI TOVARNI LIST LETTRE DE VOITURE INTERNATIONALE 21-1588																																																
2 Primaoca (ime, adresa, zemlja) Destinataire (nom, adresse, pays) MARBO d.o.o. Sportski centar bb Laktaši, Bosna i Hercegovina			16 Prijemnik (ime, adresa, zemlja) Transporteur (nom, adresse, pays) E39A318/T84A000																																																
3 Mjesto isporuke (mjesto, zemlja, datum) Lieu prévu pour la livraison de la marchandise (lieu, pays, date) Laktaši, Bosna i Hercegovina			17 Ostali prijevoznici (ime, adresa, zemlja) Transporteurs successifs (nom, adresse, pays)																																																
4 Mjesto i datum primanja (datuma) robe (mjesto, zemlja) Lieu et date de la prise en charge de la marchandise (lieu, pays) Zabok, Hrvatska, 01.06.2021.			18 Primjedbe i ograničenja prijevoznika Reserves et observations du transporteur																																																
5 Popratne liste Documents annexes RN 202321-1-2021																																																			
6 Oznaka i broj Marques et numéros	7 Broj kolica Nombre des colis	8 Vrsta ambalaže Nature de l'emballage	9 Vrsta robe Designation des marchandises	10 Statistički broj No. statistique	11 Bruto težina, kg Poids brut, kg	12 Zapremina m ³ Volume m ³																																													
18/KOLETA					6583,60																																														
ABC VALOVITE KUTIJE																																																			
13 Razred Classe	14 Opis robe Description	15 Slovo Lettre	ADR*	19 Posredni dogovori Conventions particulières																																															
	Uprizniti podjela (za otkrivanje i druge namjene) Instructions de l'expéditeur			<table border="1"> <tr> <th>20</th> <th>Ploča A payer par</th> <th>Pošiljatelj Expéditeur</th> <th>Valuta Monnaie</th> <th>Primaoca Le destinataire</th> </tr> <tr> <td>Prijemnik / Destinataire</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Prijevoz / Transport</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Služba / Service</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Opis robe / Description</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Suplementi / Compléments</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ostali troškovi / Autres frais</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Poz. dodatci / Frais accessoires</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>UKUPNO / TOTAL</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>			20	Ploča A payer par	Pošiljatelj Expéditeur	Valuta Monnaie	Primaoca Le destinataire	Prijemnik / Destinataire					Prijevoz / Transport					Služba / Service					Opis robe / Description					Suplementi / Compléments					Ostali troškovi / Autres frais					Poz. dodatci / Frais accessoires					UKUPNO / TOTAL				
20	Ploča A payer par	Pošiljatelj Expéditeur	Valuta Monnaie	Primaoca Le destinataire																																															
Prijemnik / Destinataire																																																			
Prijevoz / Transport																																																			
Služba / Service																																																			
Opis robe / Description																																																			
Suplementi / Compléments																																																			
Ostali troškovi / Autres frais																																																			
Poz. dodatci / Frais accessoires																																																			
UKUPNO / TOTAL																																																			
14 Otkrivanje oštećenja robe Préscriptions d'affranchissement ☐ Ploča primatelj/Franco ☐ Ploča primaoca/Non Franco DAP LAKTAŠI			15 Povratno Remboursement																																																
21 Ispisano u Établi à ZABOK			dana le 01.06. 20 21																																																
22 Pošiljatelj Signature et timbre de l'expéditeur VALOVITI PAPIR DUNAPACK Trebež 2 Zabok, Hrvatska		23 Primaoca Signature et timbre du transporteur		24 Potpis primaoca Signature et timbre du destinataire Mjesto Lieu																																															

* U slučaju nesporazuma, težina posuda i pakiranja mora biti uključena u neto težinu robe.
 * En cas de marchandises dangereuses transportées, toutes les certifications requises, à la charge de l'expéditeur, se trouvent à la fin du CMR.

EUROPSKA ZAJEDNICA FeBiljatelj/Izvoznik (2) Br. HR26648829623 VALOVITI PAPIR - DUNAPACK d.o.o. Trebeš 2 49218 Zabok HR		VRSTA DEKLARACIJE (1) EX Y Ostali IPO (532) --- Otvoreni (3) Broj, dekl. (330) 001 001 S Stavak (5) Ukupno paketa (6) 1 38 Datum izdavanja: 20210601 Carinski ured: HR030287		 21HR030287E0038856 MRN 21HR030287E0038856
		Referentni broj (1) 10677/01.06.2021. Šifra načina plaćanja prijevoznih naklada (329) --- Šifra zemlje otpremiteljstva (15) HR Šifra zemlje adrese (11) BA Šifra zemlje (zemlja) prema kojoj se odnosi promet (533) ---		
PRATEĆA IZVOZNA ISPRAVA	Primaatelj (8) Br. --- MARBO d.o.o. Sportski centar bb 78259 Laktani BA		Deklarant/Zastupnik (34) Br. HR64983133991 KRAPINA-SPED d.o.o. Bregovita 33 49009 Krapina HR	
	Identitet prijevoznog sredstva pri polasku (18) E99A318/T84A000		Zastupnik osobe koja podnosi skraćenu deklaraciju (146) Br. ---	
	Vrsta prijevoza na granici (25) Mjesto robe (30) 3 ---		Bruto masa (kg) (26) 6.583,609	
	Izlazni carinski ured (29) HR070521		Broj plombe (328) ---	

Članke i brojevi - Broj(evi) kontejnera - Broj i vrsta

Pakiranje i opis robe (31)

12 Br. stavke	Broj i vrsta paketa, komadi, oznake i brojevi paketa (311)	Opis robe (310)
Polje (staj) / vrstovnik (2)		Priloga (18)
Identitet prijevoznog sredstva pri polasku (38)		Šifra robe (33)
Jedinstveni referentni broj poljice (7)		Skraćena deklaracija / Prateća isprava (40)
Pređene isprave / poljice (441)		Broj kontejnera (331)
Poslednja napomena (442)		Postupak (37)
UN09 (444)	Šifra načina plaćanja prijevoznih naklada (329)	Zemlja izvoza (15a)
		Zemlja odredišta (11a)
		Priloga masa (kg) (35)
		Vrsta deklaracije (1)
		Statistička vrijednost (45)
		Neto masa (kg) (36)
1	10 PK(Pakiranje) KOLETA	ABC VALOVITE KUTIJE
---		---
		48191060 00 0000 0000
---		---
N380(Komercijalni račun) 202321-1-2021/01.06.2021. N864(Izjava na računu ili izjava o podrijetlu koju je sastavio bilo koji izvoznik na računu ili drugoj komercijalnoj ispravi) 202321-1-2021/01.06.2021. N730(Cestovni tovarni list) 21-1588/01.06.2021. C512(SDE - Odobrenje za uporabu pojednostavnjene deklaracije (stupac 7a Priloga A Delegiranoj uredbi (EU) 2015/2446)) HR506/HR030554/2019/000056		
		1000 ---

		6.583,609

		26.503,63
		6.043,609

KONTROLA CARINSKOG UREDA OTPREME/IZVOZA (E)

Rezultat: **A3(Pejednostavljeni postupak)**

Stavljene plombe Broj:

Identitet:

Vremensko ograničenje (datum): **20210630**

KONTROLA IZLAZNOG CARINSKOG UREDA (I)

Datum dolaska:

Pregled plombi:

Napomene:

202321-1-2021

IE599	Obavijest o izvozu
Datum poruke	01.06.2021.
Vrijeme poruke	11:58:47
MRN	MRN 21HR030287E0038856
Pošiljatelj, Zemlja	VALOVITI PAPIR - DUNAPACK d.o.o., HR
Primatelj, Zemlja	MARBO d.o.o., BA
Zemlja otpreme	Hrvatska, HR
Zemlja odredišta	Bosna i Hercegovina, BA
Ukupna vrijednost i valuta	3.626,16 EUR
Datum izdavanja	01.06.2021.
Rezultat kontrole	A2 - Smatra se zadovoljavajućim
Datum izlaza	01.06.2021.
Izlazna carinarnica	HR070521 - RGP STARA GRADIŠKA
Stavke	

	Tarifni broj	Opis robe	Statistička vrijednost
1	48191000	ABC VALOVITE KUTIJE	26.503,63

Zemlja	Šifra kupca	Kupac	Valuta	Broj računa	INTRASTAT šifra	Datum računa	Komentar	MRN Broj i datum	Obavijest o izvozu/datumu izlaza	Iznos računa HRK	Iznos računa EUR	Neto kg sa računa	Bruto kg sa računa	Broj paketa	Broj paleta
BA	12920	VIOLETA	EUR	200009-1-2021	48191000	2021-01-04	KUĆNA CARINA	21HR030287E0000071/20210104	05.01.2021.JHR080594.RGP VINJANI DONJI	28.393,65	3.764,64	5.931,57	6.591,57	33	33
BA	12920	VIOLETA	EUR	200001-1-2021	48191000	2021-01-04	REDOVNI IZVOZ	21HR030171E0000350/20210104	04.01.2021.JHR080594.RGP VINJANI DONJI	25.856,26	3.428,21	6.008,41	6.648,41	32	32
BA	10042	KONJIC KARTON	EUR	200018-1-2021	48081000	2021-01-05	KUĆNA CARINA	21HR030287E0000120/20210105	05.01.2021.JHR070548.RGP SLAVONSKI BROD	30.745,16	4.077,66	6.669,47	7.349,47	31	34
BA	10755	DM KOMERC	EUR	200025-1-2021	48081000	2021-01-05	KUĆNA CARINA	21HR030287E0000229/20210105	05.01.2021.JHR070521.RGP STARA GRADIŠKA	31.755,75	4.211,70	6.749,06	7.249,06	20	25
BA	10042	KONJIC KARTON	EUR	200047-1-2021	48081000	2021-01-07	KUĆNA CARINA	21HR030287E0000344/20210107	07.01.2021.JHR070548.RGP SLAVONSKI BROD	20.258,43	2.683,70	4.899,78	5.519,78	18	31
BA	11117	MEGGLE MLJEKARA	EUR	200046-1-2021	48191000	2021-01-07	KUĆNA CARINA	21HR030287E0000336/20210107	08.01.2021.JHR060410.RGP LIČKO PETROVO SE	48.797,36	6.464,34	7.512,08	8.232,08	36	36